

Guia de l'estudiant

2002 | 2003

Universitat de Vic

Mestre.

Educació Primària

Facultat d'Educació

Índex

Presentació	5
La Facultat d'Educació	7
Estructura	7
Òrgans de Govern	7
Departaments, professors i professionals de serveis	8
Calendari Acadèmic	11
Organització de l'Ensenyament	13
Pla d'Estudis	13
Ordenació temporal de l'ensenyament	13
Programes de les assignatures	15
Assignatures obligatòries de 1r curs	15
Didàctica General	15
Psicologia de l'Educació i del Desenvolupament en l'Edat Escolar	18
Llengua, Literatura i la seva Didàctica (Didàctica de la Llengua i la Literatura)	21
Educació Artística i la seva Didàctica (Expressions Artístiques: Musical, Plàstica i Audiovisual) ..	24
Noves Tecnologies Aplicades a l'Educació	28
Matemàtiques i la seva Didàctica	31
Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural	34
Teories i Institucions Contemporànies de l'Educació	36
Assignatures obligatòries de 2n curs	39
Didàctica de la Llengua i la Literatura II (Ampliació de Llengua, Literatura i la seva Didàctica) ..	39
Pràctiques I	42
Organització del Centre Educatiu	44
Bases Psicopedagògiques de l'Educació Especial	46
Ciències Naturals i la seva Didàctica	49
Aproximació al Fenomen Artístic	51
Assignatures obligatòries de 3r curs	53
Pràctiques II	53
Sociologia de l'Educació	54
Didàctica de les Matemàtiques a l'Educació Primària	57
Ciències Socials i la seva Didàctica	60
Transversalitat i Currículum	62
Educació Física i la seva Didàctica	64
Idioma Estranger i la seva Didàctica (Anglès)	66
Idioma Estranger i la seva Didàctica (Francès)	68

Presentació

Benvolgut/da estudiant:

Amb aquestes quatre ratlles de presentació s'enceta la «Guia de l'estudiant» per al curs 2002-03 en la qual trobaràs els aspectes bàsics per orientar-te en la teva activitat a la Facultat d'Educació.

Si ets un nou estudiant del nostre centre, et donem la benvinguda i et recomanem vivament la lectura de la «Guia». Si ja ets estudiant de cursos anteriors també et fem la mateixa recomanació perquè cada curs hi ha novetats i modificacions respecte de la «Guia» anterior.

La part central de la «Guia» són els programes de les assignatures obligatòries, amb el nom dels professors que les imparteixen, les metodologies, bibliografies, sistemes d'avaluació. Val la pena que a l'inici de curs facis una bona lectura dels programes que cursaràs per fer-te una idea de l'enfocament, les temàtiques i les tasques que hauràs de realitzar. Un cop iniciar el curs, la «Guia» et servirà de referència constant: tingues en compte també que al mes de febrer canviaràs d'assignatures i en començaràs de noves. També has de tenir en compte que els nostres estudis són de caràcter presencial. En aquest sentit, l'assistència continuada a classe és un factor que es valora per part del professorat.

Però també és molt important que repassis la informació referent a l'organització de la Facultat d'Educació de la Universitat de Vic, així com tota la informació que et cal saber per entendre el funcionament del Pla d'Estudis perquè d'aquesta manera podràs triar i canalitzar els teus interessos personals amb més coneixement de causa. Aquesta «Guia» es complementa amb el volum que conté la informació de les assignatures optatives i de lliure elecció per als estudiants de 2n i 3r. curs de les diferents especialitats de Mestre i de la resta d'estudis de la Facultat d'Educació.

Esperem que la «Guia» et sigui d'utilitat i et recomanem que la tinguis sempre a mà per poder-la consultar. Finalment, et desitgem un bon curs acadèmic i que les previsions que professorat i personal de serveis hem planificat i que consten en aquesta «Guia de l'Estudiant» es corresponguin amb la pràctica diària amb l'objectiu d'oferir una bona formació universitària.

Antoni Tort i Bardolet
Degà de la Facultat d'Educació

La Facultat d'Educació

Estructura

La Facultat d'Educació de la Universitat de Vic imparteix els següents ensenyaments:

- Mestre. Especialitat Educació Infantil
- Mestre. Especialitat Educació Primària
- Mestre. Especialitat Educació Especial
- Mestre. Especialitat Llengua Estrangera
- Mestre. Especialitat d'Educació Física
- Educació Social
- Llicenciatura de Psicopedagogia
- Llicenciatura de Ciències de l'Activitat Física i l'Esport

Les unitats bàsiques de docència i recerca de la Facultat són els Departaments, que agrupen els professors d'una mateixa àrea disciplinària. Actualment hi ha sis Departaments:

- Departament de Ciències i Ciències Socials
- Departament de Ciències de l'Educació
- Departament d'Educació Especial
- Departament d'Educació Infantil
- Departament d'Expressions
- Departament de Filologia

Al capdavant de cada Departament hi ha un professor/professora que exerceix de coordinador.

Òrgans de govern

El Deganat

La gestió ordinària en el govern i administració de la Facultat correspon al Deganat, constituït pels següents membres:

- Antoni Tort i Bardolet, degà
- Sebastià Riera i Cusí, cap d'Estudis
- Pere Pujolàs i Maset, coordinador dels estudis d'Educació Social
- Coordinador dels estudis de Psicopedagogia (pendent de nomenament)
- Joan Soler i Mata, coordinador dels estudis de Mestre

El Consell de Direcció

És l'òrgan col·legiat de govern de la Facultat.

Està constituïda per:

- El degà de la Facultat, que la presideix.
- La resta de membres del deganat de la Facultat.
- Els caps de departament.

Departaments, professorat i professionals dels serveis

Departament de Ciències i Ciències Socials

- Cap:* Josep Casanovas i Prat
Professors: Miquel Caballeria i Suriñach
Pau Casañas i Xuriach
Agustí Comella i Cayuela
Elisenda Jaumira i Areñas
Marta Marimon i Martí
Jordi Martí i Feixas
Montserrat Martín i Horcajo
Francesc Marín i Serrano
Joan Mir i Tubau
Santiago Ponce i Vivet
Ramon Rial i Carbonell
Sebastià Riera i Cusí
Andreu Roca i Prat
Jacint Torrents i Buxó
Joan Vancells i Flotats

Departament de Ciències de l'Educació

- Cap:* Esther Fatsini Matheu
Professors: Jaume Carbonell i Sebarroja
Isabel Carrillo i Flores
Eulàlia Collelldemont i Pujadas
Julio Figueroa
Rosa Guitart i Aced
Cristina Jurado i Verdaguer
Ramon Plandiura i Vilacís
Anna Pujol i Costa
Sònia Reig i Orta
Josep Santacreu i Tañà
Àngel Serra i Jubany
Núria Simó i Gil
Ramon Sitjà i Domènech
Joan Soler i Mara
Antoni Tort i Bardolet
Joan Vera i Saucedo
Jordi Verdaguer i Gorchs

Departament d'Educació Especial

- Cap:* (Pendent de nomenament)
Professors: Jaume Carbonés i López
Isabel Carrera i Blancafort
Montserrat Castells i Clota
Manel Dionís Comas i Mongay
Nilda Estrella i Sayag

Josep Font i Roura
Assumpció Guillén i Font
José Ramón Lago Martínez
Olga Pedragosa i Xuclà
Pere Pujolàs i Maset
Gemma Riera i Romero
Ramon Riera i Euras
M. Rosa Roca i Tañà
Robert Ruiz i Bel
Joan Sala i Baiget

Departament d'Educació Infantil

Cap: Àngel Alsina i Pastells
Professors: Irene Balaguer i Felip
Montserrat Benlloch i Burrull
M. Carme Bernal i Creus
Miquel Casadevall i Ginestet
Providència Daufi i Moreso
Núria Franc i Batlle
M. Teresa Feu i Vidal
Eva Mayo i Rodríguez
Maite Pujol i Mongay
Neus Sol i Mauri

Departament d'Expressions

Cap: Miquel Pérez i Mas
Professors: Joan Arumí i Prat
Sebastià Bardolet i Mayola
Xavier Codina i Grossmann
Eduard Comerma i Torras
José Luis López del Amo
Gil Pla i Campàs
Eduard Ramírez i Banzo
Carles Romagosa i Vidal
Dolors Rusiñol i Cirera
Marta Solà i Serrabou
Lluís Solé i Sala
Gemma Torras
Josep Vernis i Burés
Arnau Vernis i Llambias

Departament de Filologia

Cap: Teresa Puntí i Jubany
Professors: Francesc Codina i Valls
Jordina Coromina i Subirats
Marta Corominas i Salom
Assumpta Fargas i Riera
Josep Gallart i Bau
Núria Medina i Casanovas

Carme Rubio i Larramona
Josep Tió i Casacuberta
Ricard Torrents i Bertrana
Anna Vallbona i González

Coordinació Pràctiques: Providència Daufí i Moreso

Professionals dels Serveis

Secretaria Acadèmica: Elisabet Vila i Sala
Secretària de Direcció: Dolors Ruiz i Zafra
Secretària de Pràctiques: Dolors Muñoz i Vilaseca
Secretària auxiliar: Rosa M. Guix i Godayol

Calendari acadèmic

1r curs

Rebuda dels estudiants: 30 de setembre a les 9h (grups Matí) i a les 15h (grup Tarda)

Docència 1r quadrimestre: del 30 de setembre de 2002 al 24 de gener de 2003

Exàmens:

1ª convocatòria: del 27 de gener al 7 de febrer de 2003

2ª convocatòria: del 30 de juny al 4 de juliol de 2003

Estada a una escola: del 10 de al 21 de febrer de 2003

Docència 2n quadrimestre: del 24 de febrer al 6 de juny de 2003

Exàmens:

1ª convocatòria: del 16 al 27 de juny de 2003

2ª convocatòria: de l'1 al 12 de setembre de 2003

2n i 3r curs

Docència 1r quadrimestre: del 23 de setembre al 13 de desembre de 2002

(Assig. optatives i lliure elecció: del 30 de setembre al 13 de desembre de 2002)

Exàmens:

1ª convocatòria: del 16 de desembre de 2002 al 8 de gener de 2003

2ª convocatòria: del 30 de juny al 4 de juliol de 2003

Pràctiques I i II: del 9 de gener al 28 de febrer de 2003

Docència 2n quadrimestre: del 10 de març al 6 de juny de 2003

Exàmens:

1ª convocatòria: del 16 al 27 de juny de 2003

2ª convocatòria: de l'1 al 12 de setembre de 2003

Dies festius:

- 12 d'octubre de 2002, dissabte, festa estatal (Mare de Déu del Pilar)
- 1 de novembre de 2002, divendres, Tots Sants
- 6 de desembre de 2002, divendres, festa estatal (Dia de la Constitució)
- 22 d'abril de 2003, dimarts, pont
- 23 d'abril de 2003, dimecres, Sant Jordi, Festa patronal de la UV
- 1 de maig de 2003, dijous, festa estatal (Festa del Treball)
- 2 de maig de 2003, divendres, pont
- 9 de juny de 2003, dilluns, Segona Pasqua
- 24 de juny de 2003, dimarts, Sant Joan
- 5 de juliol de 2003, dissabte, Festa Major de Vic
- 11 de setembre de 2003, dijous, Diada Nacional de Catalunya

Vacances:

Nadal: del 21 de desembre de 2002 al 7 de gener de 2003, ambdós inclosos.

Setmana Santa: del 14 al 23 d'abril de 2003, ambdós inclosos

(inclouen el pont del 22 d'abril i el dia de Sant Jordi)

Organització dels Ensenyaments

Pla d'Estudis

D'acord amb el Pla d'Estudis, els ensenyaments de Mestre, especialitat d'Educació Primària, s'organitzen en tres cursos de dos quadrimestres cadascun amb un total de 207 crèdits, entre els quals n'hi ha de teòrics i de pràctics. Cada quadrimestre té una durada de 15 setmanes lectives.

Els 207 crèdits estan distribuïts de la següent manera:

Matèries Troncals i Obligatòries:	168 crèdits
Matèries Optratives:	18 crèdits
Matèries de Lliure Elecció:	21 crèdits

Dins la carrera es contemplen uns períodes de pràctiques d'ensenyament en centres escolars que suposen per a l'estudiant un 15% de la càrrega lectiva global dels seus estudis.

Ordenació temporal de l'ensenyament

	C.A.	Grup A (matí)	Grup C (matí)
PRIMER CURS COMÚ			
Didàctica general	10,5	Anual	Anual
Psicologia de l'Educació i del Desenvolupament en l'Edat Escolar	9	Anual	Anual
Llengua, Literatura i la seva Didàctica	12	Anual	Anual
Educació Artística i la seva Didàctica	13,5	Anual	Anual
Noves Tecnologies Aplicades a l'Educació	4,5	1r	2n
Matemàtiques i la seva Didàctica	4,5	2n	1r
Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural	6	2n	1r
Teories i Institucions Contemporànies de l'Educació	6	1r	2n

	C.A.	Quadrimestre Grup A (matí)
SEGON CURS		
Ampliació de Llengua, Literatura i la seva Didàctica	9	Anual
Pràctiques I	15	Anual
Organització del Centre Escolar	4,5	3r
Bases Psicopedagògiques de l'Educació Especial	8	Anual
Ciències de la Naturalesa i la seva Didàctica	8	Anual
Aproximació al Fenomen Artístic	6	4t

TERCER CURS	C.A.	Quadrimestre Grup A (matí)
Pràctiques II	15	Anual
Sociologia de l'Educació	6	6è
Didàctica de les Matemàtiques a l'Educació Primària	9	Anual
Ciències Socials i la seva Didàcticas	8	Anual
Transversalitat i Currículum	4,5	5è
Educació Física i la seva Didàctica	4,5	5è
Idioma Estranger i la seva Didàctica	4,5	6è

Assignatures obligatòries de primer curs

Didàctica General

PROFESSORAT: Núria SIMÓ i GIL

Anual. 10,5 crèdits

OBJECTIUS:

L'assignatura de Didàctica General té com a objectius bàsics:

- a) Identificar i analitzar els aspectes principals que configuren el treball docent.
- b) Viure i reflexionar sobre els fenòmens que es produeixen a l'aula d'una escola, a través de la realització de pràctiques.
- c) Conèixer, aplicar i jutjar estratègies, metodologies i recursos que permetin afrontar aquest procés.

Aquests aspectes impliquen posar en contacte els estudiants amb la realitat escolar amb l'ajuda de coneixements científics i culturals, i amb instruments pràctics tot entenent l'escola com un fenomen educatiu complex que es relaciona amb l'entorn social i amb les diverses expressions de la vida quotidiana.

Impliquen també una coordinació d'estratègies de treball interdisciplinari connectades als diversos treballs i iniciatives pedagògiques que duen a terme els estudiants en aquesta assignatura i en les altres que cursen durant el primer i segon quadrimestre. S'establiran, doncs, propostes de treball conjunt amb la resta d'assignatures que coincideixin en els mateixos quadrimestres.

L'assignatura de Didàctica General inclou dins de la seva programació 15 de dies d'estada en una escola per tal de mantenir el contacte amb la realitat educativa des del primer curs de la carrera. L'estada es realitzarà a mig curs i l'estudiant assistirà a l'escola assignada en l'horari de 9 a 17h, sense classes a la Facultat.

CONTINGUTS:

Els continguts que es detallen a continuació articulen el programa de l'assignatura a l'entorn de nuclis temàtics que l'estudiant cal que relacioni per entendre de quina manera el docent organitza la seva pràctica.

1. Introducció
 - 1.1. Què és la Didàctica?
 - 1.2. Acció educativa
2. Les finalitats educatives
 - 2.1. Necessitats educatives de la societat actual
 - 2.2. Finalitats de l'educació avui
3. L'escola
 - 3.1. Característiques de l'escola. Context escolar.
 - 3.2. Estructura de l'escola. Sistema Educatiu
 - 3.3. Models d'escola
4. Fer de mestre
 - 4.1. L'actuació del mestre: experiència, pràctica i teoria docent, expectatives
 - 4.2. L'equip de mestres
 - 4.3. La presa de decisions davant el coneixement escolar
 - 4.4. La tutoria
5. L'infant i el grup-classe
 - 5.1. Atenció a la diversitat
 - 5.2. Agrupament d'alumnes

- 5.3. L'ambient de classe :
 - 5.3.1. Relacions mestre/alumnat
 - 5.3.2. Relacions entre alumnat
- 6. Currículum escolar i avaluació
 - 6.1. Models d'ensenyament/ aprenentatge i currículum
 - 6.2. El currículum com a procés de presa de decisions
 - 6.3. Anàlisi dels components del currículum
 - 6.4. Paper de l'avaluació a l'escola
- 7. Tema Transversal: Estratègies per ensenyar i aprendre

Aquest tema es treballarà al llarg del curs a través del projecte de recursos didàctics per treballar a l'aula:

 - 7.1. Recursos educatius
 - 7.2. Metodologies de treball a l'aula
 - 7.3. Planificació didàctica. Sequències didàctiques
- 8. L'estada a l'escola: observació de la pràctica d'aula

Els diferents temes del curs treballaran elements de reflexió per estudiar:

 - 8.1. Característiques dels infants, relacions dins del grup
 - 8.2. Relacions mestres-alumnat
 - 8.3. Metodologies i estratègies didàctiques

METODOLOGIA:

En l'assignatura es faran servir diferents estratègies didàctiques: conferències, estades, visionatge de films, exposició de materials, treball en grup, sortides, ús de tècniques de recollida d'informació, etc. Cal destacar també que des de l'assignatura de Didàctica General es supervisaran les Pràctiques, realitzades durant dues setmanes en una escola. Durant aquest període s'utilitzaran tècniques d'observació que ajudin a descriure aspectes relatius a la vida d'un centre. En el moment oportú es facilitarà bibliografia específica per a cada tema i, si s'escau, es distribuïran materials fotocopiats.

AVALUACIÓ:

- Dues proves escrites.
- Realització d'una Reflexió Personal Individual que reculli les idees clau de cada tema establint relacions amb les diferents fonts d'informació treballades: lectures, experiències viscudes, aspectes de la vida quotidiana.
- Realització d'un Informe de l'estada a l'escola.
- Treball en grup sobre un tema relacionat amb el programa de l'assignatura. Aquest treball s'haurà d'exposar a la classe.
- Es valorarà també la participació activa en el desenvolupament de les sessions de treball i en les diverses activitats.

BIBLIOGRAFIA BÀSICA:

- Antúnez, S. et al. *Del projecte educatiu a la programació d'aula*, Barcelona: Graó, 1991.
- Barnes, D. *De la comunicació al currículum*, Madrid: Aprendizaje: Visor, 1994.
- Calatayud, E.; Palanca, O. *L'avaluació a l'educació primària*, Valencia: Octaedro, 1994.
- Cano, M. I., Lledó, A. *Espacio, comunicación y aprendizaje*, Sevilla: Díada, 1995.
- Carlson, J. Thorpe, C. *Aprender a ser maestro*, Barcelona: Martínez Roca, 1987.
- Cela, J; Palou, J. *Amb veu de mestre*, Barcelona: Eds. 62/Rosa Sensat, 1993.
- Coll, C. et al. *Los contenidos en la reforma. Enseñanza y aprendizaje de conceptos, procedimientos y actitudes*, Madrid: Aula XXI, 1992.
- Connell, R. W. *Escuelas y justicia social*, Madrid: Morata, 1997.

- Egan, K. *Fantasia e imaginación: su poder en la enseñanza*, Madrid: MEC/Morata, 1994
- Elliot, J. *Pràctica recerca i teoria en educació*, Vic: Eumo Editorial, 1989.
- Franch, J. et al. *El grup-classe: un potencial educatiu fonamental*. Vic: Eumo Editorial, 1991.
- Fullan, M. i Hargreaves, A. *¿Hay algo por lo que merezca la pena luchar en la escuela?* Sevilla: Publicaciones M.C.E.P., 1997.
- Gimeno, J.; Pérez, A. *Comprender y transformar la enseñanza*, Madrid: Morata, 1992
- Nova, J. D.; Gowin D. B. *Aprendiendo a aprender*, Barcelona: Martínez Roca, 1988.
- Parcerisa, A. *Materiales curriculares. Cómo elaborarlos, seleccionarlos y usarlos*, Barcelona: Graó, 1996.
- Rosales, C. *Didáctica. Núcleos fundamentales*, Madrid: Narcea, 1988.
- Rué, J. El treball cooperatiu. *L'organització social de l'ensenyament i l'aprenentatge*, Barcelona: Barcanova, 1991.
- Sáenz, O. (dir.) *Didáctica general. Un enfoque curricular*, Alcoi: Marfil, 1994.
- Salgueiro, A. *Saber docente y práctica cotidiana*, Barcelona: Octaedro, 1998
- Torres, J. *Globalización e interdisciplinariedad: el currículum integrado*, Madrid: Morata, 1994.
- Torrents, *Aprender a enseñar a aprender*, Vic: Eumo Editorial, 1988.
- Zabala, A. *La práctica educativa. Com ensenyar*, Barcelona: Graó, 1995.

A banda de la bibliografia específica per a cada apartat del programa, es consultaran regularment les revistes «Guix», «Cuadernos de Pedagogía», «Aula» i «Perspectiva Escolar».

Psicologia de l'Educació i del Desenvolupament en l'Edat Escolar

PROFESSORAT: Anna PUJOL i COSTA
Àngel SERRA i JUBANY

Anual. 9 crèdits

OBJECTIUS GENERALS:

Aquesta assignatura es proposa vincular dos gran àmbits d'estudi de la psicologia: la psicologia de l'educació i la psicologia del desenvolupament.

L'objectiu d'aquesta assignatura és el de conèixer, des de diferents perspectives, com i quins són els canvis globals que es produeixen en el desenvolupament de l'ésser humà des que neix fins a l'etapa de l'adolescència i comprendre el procés d'ensenyament i aprenentatge i els factors psicosocials que hi intervenen.

Tenint en compte el context educatiu en què ens trobem, la relació entre aquests dos coneixements ha de permetre l'efectivitat del procés d'aprenentatge i la intervenció psicològica i educativa.

CONTINGUTS:

- 1.- La Psicologia: concepte, aproximació històrica, tendències, àmbits d'estudi.
- 2.- Les teories sobre el desenvolupament
- 3.- Les teories psicològiques de l'aprenentatge
- 4.- El desenvolupament abans de néixer
- 5.- El nou-nat
- 6.- Desenvolupament psicològic en la primera infància (0-2 anys)
 - Creixement físic i desenvolupament psicomotor fins als 2 anys
 - Desenvolupament cognitiu durant els dos primers anys
 - Desenvolupament socioafectiu durant la primera infància
- 7.- Desenvolupament i aprenentatge en l'etapa d'educació infantil (2-5 anys)
 - Desenvolupament físic i psicomotor
 - Desenvolupament intel·lectual i processos cognitius
 - Desenvolupament del llenguatge
 - Desenvolupament emocional i afectiu
 - Conducta social i desenvolupament de normes i valors
 - Desenvolupament de la personalitat
- 8.- Desenvolupament i aprenentatge en l'etapa d'educació primària (6-12 anys)
 - Processos cognitius i desenvolupament intel·lectual
 - Coneixement social i desenvolupament de normes i valors
 - Desenvolupament psicosexual
 - Desenvolupament de la personalitat
- 9.- Determinants de l'aprenentatge
 - Capacitat intel·lectual
 - Motivació
 - Mètodes d'ensenyar a pensar
 - Personalitat
 - Interacció professor/a-estudiant
 - Estructura i processos de l'aula
 - Habilitats socials
- 10.- La família com a context de desenvolupament dels fills

- Fites i estratègies de socialització entre pares i fills
 - Les relacions entre germans
 - L'estimulació afectiva i cognitiva
 - Família i escola: pares i professors
- 11.- Mètodes d'investigació en Psicologia

METODOLOGIA:

La metodologia de treball de l'assignatura combina els aspectes més conceptuals amb la reflexió grupal i l'aplicació pràctica de coneixements.

AVALUACIÓ:

La nota final de l'assignatura estarà formada per:

- 5 % - Assistència i participació a les classes
 - 10% - Ressenya d'un llibre de psicologia del desenvolupament o de psicologia educativa.
 - 60 % - Dues proves escrites, una en cada quadrimestre referents a:
 - . Contingut del temari.
 - . Lectura obligada de dos llibres, un de Psicologia del desenvolupament (primer quadrimestre) i l'altre de Psicologia educativa (segon quadrimestre).
 - 25 % - Treball d'observació i estudi del procés d'aprenentatge i desenvolupament evolutiu d'un nen o nena.
- Per aprovar l'assignatura cal aprovar tots els treballs i exàmens.

LECTURES OBLIGATÒRIES:

Cada estudiant/a haurà de llegir obligatòriament dos llibres, a escollir d'entre els següents àmbits:

1. Àmbit de la Psicologia del desenvolupament

- Osterrieth, P.: *Psicología infantil*. Madrid: Morata, 1991
- Thompson, J.: *Infancia natural*. Barcelona: Blume, 1997
- Triadó, C.: *Psicología evolutiva*. Vic: Eumo Editorial, 1998.

2. Àmbit de la Psicologia educativa

- Bornas, X. *Desenvolupament de l'autonomia personal*. Vic: Eumo Editorial, 1992.
- Goleman, D. *Inteligencia emocional*. Barcelona: Kairós, 1996.
- Lipman, M. *Filosofia a l'escola*. Vic: Eumo Editorial, 1991.
- Novak, J. *Conocimiento y aprendizaje*. Madrid: Alianza Editorial, 1998.
- Pozo, Ignacio: *Aprendices y maestros*. Madrid: Alianza Editorial, 1999
- Rogers, C.R. *Libertad y creatividad en la educación*. Barcelona: Paidós, 1986
- Toro, J. *Mitos y errores educativos (castigo, sobreprotección...)*. Barcelona: Martínez Roca, 1981
- Delval, J. *Crecer y pensar*. Barcelona: Paidós.

BIBLIOGRAFIA GENERAL:

- Beltran, J. i altres: *Psicología de la educación*. Madrid: Eudema Universidad, 1987.
- Beltran, Jesús i altres: *Procesos, estrategia y técnicas de aprendizaje*. Madrid: Síntesis, 1993.
- Bettelheim, B. *No hay padres perfectos*. Barcelona: Crítica, 1988.
- Coll, C. ; Marchesi, A.; Palacios, J. (comps.) *Desarrollo psicológico y Educación, I. Psicología evolutiva*. Madrid: Alianza Editorial, 1990.
- Delval, Juan: *Psicología del desarrollo*. Madrid: Siglo XXI, 1994.
- Garber, S.; Garber, M. i Spizmen, R.: *Portarse bien*. Barcelona: Medici, 1989.
- Harris, P.L.: *Los niños y las emociones*. Madrid: Alianza Editorial, 1992.
- Michelson, L. i altres: *Habilidades sociales en la infancia (Evaluación y tratamiento)*. Barcelona: Martínez

- Roca, 1987.
- Palacios, J.; Marchesi, A. i Coll, C. (comp.): *Desarrollo psicológico y educación*. Madrid: Alianza Editorial, 1999.
- Palacios, J. Marchesi, A.; Carretero, M: *Psicología evolutiva 2. Desarrollo cognitivo y social del niño*. Madrid: Alianza Editorial, 1999.
- Palmero, F. i Fernández-Abascal, E.G. (coords.): *Emociones y salud*. Barcelona: Ariel, 1999.
- Pierce, J.M.: *Aprendizaje y cognición*. Barcelona: Ariel, 1998.
- Puente, Aníbal: *Cognición y aprendizaje*. Madrid: Pirámide, 1998.
- Rodrigo, M.J. i Palacios, J.: *Familia y desarrollo humano*. Madrid: Alianza Editorial, 1998.
- Tapia, J.A.: *Motivación y aprendizaje en el aula*. Madrid: Santillana, 1991.
- Thompson, J.: *Infancia natural*. Barcelona: Blume.
- Trianes, M.V.: *Estrés en la infancia*. Madrid. Narcea, 1999.
- Zabala, A. *La práctica educativa*. Barcelona: Graó, 1995.
- Woolfolk, Anita: *Psicología educativa*. Mèxic: Prentice Hall, 1999.

Llengua, Literatura i la seva Didàctica
Didàctica de la Llengua i la Literatura

PROFESSORAT: Teresa PUNTÍ i JUBANY
Josep TIÓ i CASACUBERTA

Annual. 12 crèdits.

OBJECTIUS:

Els objectius bàsics del curs són, d'una banda, dotar els estudiants dels elements teòrics mínims que els permetin entendre i prendre consciència de la complexitat de les habilitats lingüístiques i del sistema de la llengua i, d'una altra banda, proporcionar-los criteris i estratègies adequats per als seu ensenyament-aprenentatge a l'escola.

CONTINGUTS:

A. Escola i aprenentatges lingüístics.

1. Societat, llengua i escola. Multilingüisme i situacions de llengües en contacte. La variació lingüística: varietats associades als usos (registres) als usuaris (dialectes).
2. El paper de l'escola en relació a l'adquisició de les llengües i de la varietat comuna o estàndard. La norma lingüística. El contrast català-castellà. La interferència. Anàlisi d'errors.
3. L'ensenyament del català i en català: visió històrica.
4. Bases psicolingüístiques, sociolingüístiques i organitzatives de l'aprenentatge natural i acadèmic de la L1 i de la L2; l'educació bilingüe i la immersió lingüística.

B. L'enfocament comunicatiu de l'ensenyament de la llengua:

1. La programació general de l'àrea de llengua (català, castellà i llengües estrangeres) segons l'ordenació curricular:
 - 1.1 Els eixos del treball de llengua: ús i comunicació i treball sistemàtic.
 - 1.1.1 Les habilitats lingüístiques en el treball d'ús i comunicació.
 - 1.1.2 La gramàtica, el lèxic, la fonètica i l'ortografia en el bloc del treball sistemàtic.
 2. Tècniques i recursos per al treball de llengua a l'escola:
 - 2.1 Punts de partida per al treball de llengua: textos, imatges, jocs, situacions comunicatives, etc.
 - 2.2 Els diferents tipus d'activitats: d'aprenentatge i d'avaluació, orals i escrites, perceptives i productives, obertes i tancades, inductives i deductives, individuals i col·lectives. Seqüències didàctiques, projectes i tallers.
 - 2.3 Les eines bàsiques per al mestre: el folklore, els repertoris de recursos orals i escrits, els aparells audiovisuals i informàtics, els llibres de text, les gramàtiques, els diccionaris i els vocabularis, les revistes especialitzades, etc.
 3. El text en l'enfocament comunicatiu de l'ensenyament de la llengua:
 - 3.1 El text com a unitat de comunicació. Les propietats del text: adequació, cohesió i coherència.
 - 3.2 La diversitat textual: tipologies textuales, classificació dels textos segons el canal, l'àmbit d'ús, etc.
 - 3.3 Característiques de la llengua oral i de la llengua escrita.
 - 3.4 Anàlisi de produccions orals i escrites.

C. Les habilitats lingüístiques:

1. Les habilitats perceptives:
 - 1.1 La comprensió oral a l'escola: programació, metodologia, recursos i observació-avaluació.
 - 1.2 El procés lector i les habilitats implicades en la lectura.

- 1.2.1 La comprensió lectora. El text literari.
- 1.2.2 El treball de lectura a l'escola: programació, metodologia, recursos i observació-avaluació.
2. Les habilitats productives:
 - 2.1 L'expressió oral a l'escola: programació, metodologia, recursos i observació-avaluació.
 - 2.2 El procés de composició escrita i les habilitats implicades en l'escriptura.
 - 2.2.1 La composició escrita.
 - 2.2.2 El treball d'expressió escrita a l'escola: programació, metodologia, recursos i observació-avaluació.
3. La integració del treball sistemàtic (gramàtica, lèxic, fonètica i ortografia) en el treball de lectura i de l'escriptura.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'assignatura es basarà, d'una banda, en un treball de recerca, i de l'altra, en la valoració de les activitats pràctiques realitzades al llarg del curs i de les proves parcials que s'acordin, les quals poden ser recuperades en un examen final.

BIBLIOGRAFIA BÀSICA:

Apartat A)

- Actes del 2n simposi sobre l'ensenyament del català a no-catalanoparlants*, 2 vols. Vic: Eumo Editorial, 1991-1992.
- Artigal, J.M. *La immersió a Catalunya*, Vic: Eumo Editorial, 1989.
- Bibiloni, G. *Llengua estàndard i variació lingüística*. València: Edicions 3 i 4, 1997.
- Boix, E.; Vila, F.X. *Sociolingüística de la llengua catalana*. Barcelona: Ariel, 1998.
- López del Castillo, L. *Llengua estàndard i nivells de llenguatge*, Barcelona: Laia, 1976.
- Payrató, L. *Català col·loquial*. València: Universitat de València, 1996.
- Payrató, L. *La interferència lingüística. Comentari i exemples català-castellà*. Barcelona: Curial Edicions catalanes-Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1985.
- Tió, J. *L'ensenyament del català a no-catalanoparlants*. Vic: Eumo Editorial, 1981.
- Vila, I. (coord.). *Bilingüisme i educació*. Barcelona: Eduoc/Proa, 1998.

Apartat B)

- Bassols, M. i Torrent, A. *Models textuais*. Vic: Eumo Editorial, 1996.
- Camps, A. (ed.). *Text i ensenyament*. Barcelona: Barcanova, 1990.
- Cassany, D. *Ensenyar llengua*. Barcelona: Graó, 1998.
- Castellà, J.M. *De la frase al text*. Barcelona: Empúries, 1992.
- Codina, F.; Coromina, E.; Fargas, A.; Fornols, J. *Llengua i comunicació 3/4*. Vic: Eumo Editorial, 1997.
- Coromina, E.; Casacuberta, X.; Quintana, D. *El treball de recerca*. Vic: Eumo Editorial, 2000.
- Cuenca, M.J. *Teories gramaticals i ensenyament de llengües*. València: Tàndem, 1992.
- Disseny curricular. Ensenyament Primari*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, 1990.
- Tusón, J. *L'escriptura*. Barcelona: Empúries, 1996.

Apartat C)

- Camps, A. et al. *L'ensenyament de l'ortografia*. Barcelona: Graó, 1989.
- Camps, A. *L'ensenyament de la composició escrita*. Barcelona: Barcanova, 1994.
- Camps, A. *La gramàtica a l'escola bàsica*. Barcelona: Barcanova, 1985.
- Cassany, D. *Construir l'escriptura*. Barcelona: Empúries, 2000.
- Cassany, D. *Descriure escriure*. Barcelona: Empúries, 1993.
- Cassany, D. *La correcció del treball escrit*. Vic: Eumo Editorial, 1989.
- Cassany, D. *La cuina de l'escriptura*. Barcelona: Empúries, 1993.

- Cassany, D. *Reparar l'escriptura*. Barcelona: Graó, 1993.
 Colomer, T (ed.) *Ajudar a llegir*. Barcelona: Barcanova, 1992.
 Colomer, T; Camps, A. *Ensenyar a llegir, ensenyar a comprendre*. Barcelona: Ed. 62, 1991.
 Díaz, E i altres. *Llegir, comprendre i aprendre*. Vic: Eumo Editorial, 1999.
 Jolibert, J. *Formar infants productors de textos*. Barcelona: Graó, 1992.
 López del Castillo, L. *Llenguatge*. Barcelona: Casals, 1977.
 Ruaix, J. *El català en fitxes/1. Fonètica i ortografia*. Moià: Ed. de l'autor, 1987.
 Ruaix, J. *El català en fitxes/2. Morfologia i sintaxi*. Moià: Ed. de l'autor, 1987.
 Ruaix, J. *El català en fitxes/3. Lèxic i estilística*. Moià: Ed. de l'autor, 1989.
 Serafini, M.T. *Cómo se escribe*. Barcelona: Paidós, 1996.
 Serafini, M.T. *Cómo se estudia*. Barcelona: Paidós, 1991.
 Solé, I. *Estrategias de lectura*. Barcelona: Graó, 1992.

Recursos

- Bassa, R. et al. *Diccimots. El diccionari a l'escola*. Ciutat de Mallorca: Moll, 1992.
 Bassa, R. et al. *Lexijocs. El lèxic a l'escola*. Ciutat de Mallorca: Moll, 1992.
 Rodari, G. *Gramàtica de la fantasia*. Barcelona: Columna, 1996.
 Badia, D., Vilà, M. *Jocs d'expressió oral i escrita*. Vic: Eumo Editorial, 1984.
 Bigas, M.; Camps, A.; Milian, M. *Jocs de llenguatge. Jocs d'expressió (2)*. Barcelona: Teide, 1985.
 Sunyol, V. *Màquines per a escriure*. Vic: Eumo Editorial, 1992.

Publicacions periòdiques

- Articles de Didàctica de la Llengua i de la Literatura
 COM ensenyar català als adults
 Escola Catalana
 Guix
 Llengua i ús
 Pratiques
 Textos de Didáctica de la Lengua y la Literatura

Educació Artística i la seva Didàctica
Expressions Artístiques: Musical, Plàstica i Audiovisual

PROFESSORAT: Arnau VERNIS i LLAMBIAS
Miquel PÉREZ i MAS
Lluís SOLÉ i SALA

Annual. 13,5 crèdits

OBJECTIUS:

- Donar a conèixer les tècniques, els codis i els procediments que permetin a l'estudiant dur a terme una educació a l'aula a través de les expressions musicals, plàstiques i audiovisuals.
- Formar els estudiants per tal que rebin, processin i utilitzin correctament els missatges artístics perquè siguin assumits i duts a la pràctica amb llibertat, d'una manera intel·ligent i crítica.

CONTINGUTS:

Bloc 1 - MÚSICA:

1. Coneixements per a la pràctica dels elements bàsics del llenguatge musical. Implicacions didàctiques.
Repertori:
 - 1.1 Signes generals i llur significat.
 - 1.2 Aspectes rítmics.
 - 1.3 Aspectes mètrics.
 - 1.4 Aspectes melòdics.
 - 1.5 Coneixement a través del cant en comú d'un repertori de cançons, tradicionals catalanes i d'altres, prou significatiu des del punt de vista cultural i també tenint present la futura professió dels estudiants. Comentari i situació puntual de cada cançó. Educació de la veu: principis bàsics.
2. Música, cultura i societat:
 - 2.1 Presència de la música en la societat.
 - 2.1.1 Nocions de caire teòric:
Quina presència té la música en el nostre entron. Quina funcionalitat se li atribueix. Quin tractament se li dona. Quina importància se li reconeix en la vida sobretot cultural de la nostra societat. Quina missió de li confia, individualment i socialment, segons els pobles i les cultures.
 - 2.1.2 Pràctica:
 - a) Aportar experiències observades directament, viscudes, referenciades, sobre qualsevol manifestació de caràcter musical en la societat actual.
 - b) Posada en comú: presentació, ordenació i aclariments sobre el material aportat.
3. Música: Projecció didacticopedagògica:
 - 3.1 Repàs esquemàtic dels valors pedagògics i didàctics de la música:
 - 3.1.1 Nocions de caire teòric:
 - 1) Facultats psíquiques i físiques principals de la persona que la música sol activar coordinadament des del moment de la seva creació fins a la seva darrera manifestació. Reflexió particular sobre la contribució de la música en el desenvolupament harmònic de totes les facultats en l'educand.
 - a) Àrea psíquica: creació; conceptes; lògica; sensacions; emocions.
 - b) Àrea corporal: els sentits; la veu; el silenci i el so físics; la motricitat i l'eurítmia; el domini i la llibertat corporals.
 - c) Àrea social: l'expressivitat; la convivència; la comunicació; la compenetració; la comprensió; la participació; la cooperació.

2) Repàs general i puntual de detalls significatius de la incidència de les cançons en l'educació global de la persona i la comunitat.

3.2.2 Pràctica:

Anàlisi de cançons que tenen com a centre d'interès la infantesa, sota el punt de vista dels seus valors pedagògics i didàctics.

Bloc 2 - PLÀSTICA:

1. Estructuració de la plàstica com a llenguatge:

- 1.1 Elements bàsics: l'espai i el pla.
- 1.2 L'espai com un tot i el pla com un límit de l'espai.
- 1.3 Límits d'espai.
- 1.4 Plans horitzontal, inclinat i vertical.

2. El punt:

- 2.1 El punt com a element gràfic mínim.
- 2.2 El punt en l'espai.
- 2.3 El punt sobre el pla.
- 2.4 Capacitat expressiva del punt.
- 2.5 Experimentació del punt sobre diferents suports, amb materials diversos i utilització de diferents eines de treball.

3. La línia:

- 3.1 Estudi de la línia com a dinàmica del punt.
- 3.2 La línia en l'espai.
- 3.3 La línia sobre el pla.
- 3.4 Capacitat expressiva de la línia: en ella mateixa o en funció del que representa.
- 3.5 Divisió dels límits de l'espai.
- 3.6 Línies tancades.
- 3.7 Lectura de formes (contorn, entorn).

4. El color:

- 4.1 Descomposició de la llum: prisma òptic.
- 4.2 Color matèria (pigmentació).
- 4.3 Colors primaris.
- 4.4 Gammes cromàtiques.
- 4.5 Comportament dels colors.
- 4.6 Exercicis de gradació del color (valors).
- 4.7 Colors càlids i colors freds.
- 4.8 Exercicis d'aplicació del color: gammes, valors i transparències.

5. Composició:

- 5.1 Entendre la composició com a ordenació subjectiva d'elements gràfics: punts-línies-formes-espais.
- 5.2 Simetries o asimetries.
- 5.3 Estructures de la composició: composicions geomètriques, orgàniques i mixtes.
- 5.4 Composició de línies que divideixen el límit de l'espai.
- 5.5 Composició de formes tancades

6. La matèria:

- 6.1 Possibilitats expressives de la matèria.
- 6.2 Textures.
- 6.3 Texturació de la matèria per a la seva manipulació.
- 6.4 Composició de textures.

7. El volum:

- 7.1 Volums en l'espai.
- 7.2 Incidència de la llum.
- 7.3 El buit com a volum interior.
- 8. Proporcions:
 - 8.1 Dimensió.
 - 8.2 Relació en les dimensions.
 - 8.3 Mòdul.
 - 8.4 Modulació de l'espai, modulació del pla.
 - 8.5 La figura humana.
- 9. Perspectiva:
 - 9.1 Concepte de distància en profunditat.
 - 9.2 Exercicis de perspectiva per proporció, situació a diferents plans.
 - 9.3 Exercicis de perspectiva en base a les línies de fuga.
 - 9.4 Exercicis de perspectiva per mitjà del color (sensació de profunditat).

Bloc 3 - AUDIOVISUAL:

- 1. Introducció:
 - 1.1 Concepte d'imatge i comunicació.
 - 1.2 Realitat i representació.
- 2. Tecnologia dels mitjans audiovisuals:
 - 2.1 La imatge fotogràfica.
 - 2.2 La representació del moviment: el cinema.
 - 2.3 La instantaneïtat teledifusiva.
 - 2.4 L'enregistrament electrònic: el vídeo.
 - 2.5 La imatge numèrica.
- 3. El llenguatge audiovisual:
 - 3.1 El llenguatge cinematogràfic.
 - 3.2 La narració audiovisual.
 - 3.3 El "dialecte" televisiu.
 - 3.4 L'escriptura audiovisual: el guió.
- 4. Estructura de la producció audiovisual:
 - 4.1 La producció cinematogràfica i videogràfica.
 - 4.2 La producció televisiva.
- 5. Lectura de la imatge:
 - 5.1 Anàlisi de la imatge fixa.
 - 5.2 Propostes metodològiques per a l'anàlisi del film
 - 5.3 Propostes metodològiques per a l'anàlisi de la imatge publicitària.
- 6. Explotació i didàctica dels recursos audiovisuals:
 - 6.1 El potencial educatiu de la fotografia.
 - 6.2 Didàctica de la imatge en moviment.
 - 6.3 El vídeo a l'escola: eina d'aprenentatge i socialització.
 - 6.4 El vídeo didàctic: característiques.
 - 6.5 Televisió i educació.

AVALUACIÓ:

Contínua a través de l'assistència activa i interessada i de la demostració dels coneixements específics. A més, s'hauran de realitzar exercicis específics per a cada un dels blocs que figuren en el programa. La nota final serà la mitjana de totes les notes obtingudes a partir de l'aprovació dels exercicis de cada bloc.

El Bloc 1 constarà d'una prova escrita sobre la música en la societat i la cultura, i una prova sobre la pràctica musical. El Bloc 2 s'avaluarà a partir de la presentació de les propostes i dels exercicis gràfics corresponents. El Bloc 3 constarà d'un treball i d'una prova final.

BIBLIOGRAFIA:

Bloc 1. Música:

- Blacking, J., *Fins a quin punt l'home és music?*. Vic: Eumo Editorial, 1994.
Busqué, M., *Violet Sant Pere i Violet Sant Pau*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1981.
Busqué, M.; Pujol, A., *Ximic*. Berga: Amalgama, 1996.
De Candé, R., *Diccionari de la Música*. Barcelona: Ed. 62, 1967.
Maideu, J., *Assaig. Cançons i exercicis*. Vic: Eumo Editorial, 1988.
Maideu, J., *Llibre de cançons. Crestomatia de cançons tradicionals catalanes*. Vic: Eumo Editorial, 1992.
Willems, E., *El valor humano de la educación musical*. Barcelona-Buenos Aires: Paidós, 1981.

Bloc 2. Plàstica:

- Argan, G.C., *El arte moderno*. Madrid: Akal, 1991.
Dondis, D.A., *La sintaxis de la imagen*. Barcelona: Gustavo Gili, 1990.
Fabris, G., *Color (proyecto y estética en las artes gráficas)*. Madrid: Ediciones Don Bosco, 1979.
Maltese, C., *Las técnicas artísticas*. Madrid: Cátedra, 1980.
Munari, B., *Diseño y comunicación visual*. Barcelona: Gustavo Gili, 1990.
Panofsky, E., *Estudios sobre iconología*. Madrid: Alianza Editorial, 1989.
Pedrola, A., *Materials-procediments i tècniques pictòriques*. Barcelona: Barcanova, 1990.
Rudolf, A., *Arte y percepción visual*. Madrid: Alianza Editorial, 1989.

Bloc 3. Audiovisual:

- Aparici, R; Garcia, A.; Valdívia, M., *La imagen*. Madrid: UNED, 1992.
Ferrés, J., *Televisión y educación*. Barcelona: Paidós, 1996.
Ferrés, J.; Batolomé, A.R., *El vídeo, enseñar vídeo, enseñar con el vídeo*. Barcelona: Gustavo Gili, 1991.
Fontcuberta, J., *Fotografía: conceptos y procedimientos*. Barcelona: Gustavo Gili, 1990.
Gubern, R., *La mirada opulenta. Exploración de la iconosfera contemporánea*, 2a ed. Barcelona: Gustavo Gili, 1992.
Martínez Abadía, J., *Introducción a la tecnología audiovisual. Televisión, vídeo, radio*. Barcelona: Paidós Ibérica, 1992.
Pérez, M., *Diccionari dels mitjans audiovisuals*. Vic: Eumo Editorial, 1995.
Roda, F., Beltran, R., *Información y comunicación, los medios y su aplicación didáctica*. Barcelona: Gustavo Gili, 1998.
Romaguera, J., et al., *El cinema a l'escola*. Vic: Eumo Editorial, 1986.
Soler, L., *La televisión, una metodología para su aprendizaje*. Barcelona: Gustavo Gili, 1988.

Noves Tecnologies Aplicades a l'Educació

PROFESSORAT: Marta MARIMON i MARTÍ

Quadrimestral. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS:

L'assignatura troncal Fonaments Informàtics i Audiovisuals desplega en el marc del pla d'estudis de la formació de mestre un conjunt d'actuacions de formació en informàtica educativa amb la finalitat de:

1. Prendre consciència de l'impacte social de les noves tecnologies de la informació i de la comunicació en la societat actual i especialment en l'àmbit educatiu.
2. Familiaritzar-se amb els equipaments informàtics i adquirir destreses en la utilització dels diversos tipus de programes informàtics (processament de textos, bases de dades, full de càlcul).
3. Conèixer els recursos telemàtics i les seves aportacions a la cerca d'informació i a la comunicació.
4. Conèixer les principals propostes educatives institucionals a Catalunya per a la integració de la tecnologia de la informació i de la comunicació a l'escola i analitzar-ne els diversos àmbits d'utilització.
5. Potenciar la capacitat dels estudiants d'integrar curricularment la tecnologia de la informació i de la comunicació, a partir de la seva consideració com a eix transversal.
6. Dissenyar activitats d'aprenentatge en les quals s'utilitzin noves tecnologies.
7. Potenciar la innovació educativa i professional.

CONTINGUTS:

1. La Tecnologia de la Informació i de la Comunicació a la societat:
 - 1.1 Impacte de la TIC a la societat actual.
 - 1.2 Nocions bàsiques: maquinari i programari.
 - 1.3 Principals eines per a l'alfabetització informàtica:
 - 1.3.1 El processador de textos.
 - 1.3.2 El full de càlcul.
 - 1.3.3 La base de dades.
 - 1.3.4 L'editor gràfic.
 - 1.3.5 La telemàtica.
2. La Tecnologia de la Informació a l'educació:
 - 2.1 Propostes educatives institucionals a Catalunya per a la integració de la TI a l'escola.
 - 2.1.1 Marc normatiu i repercussions curriculars.
 - 2.1.2 Projectes desenvolupats.
 - 2.2 La TI al centre: àmbits d'utilització.
 - 2.2.1 Com a recurs administratiu.
 - 2.2.2 Dins del procés d'ensenyament i aprenentatge:
 - a) Com a objecte d'estudi.
 - b) Com a recurs per a l'aprenentatge:
 - c) Repercussions en els projectes de centre.
 - 2.3 La TI a l'aula:
 - 2.3.1 Característiques principals dels entorns d'aprenentatge amb ordinador.
 - 2.3.2 Possibilitats educatives dels programes informàtics a les diferents àrees curriculars.
 - 2.3.3 L'ordinador al servei de l'educació especial.
 - 2.3.4 Creació d'un entorn d'aprenentatge amb ordinador.
 - 2.4 La formació del professorat en la TI: formació inicial i permanent.

AVALUACIÓ:

Per avaluar l'assignatura es tindrà en compte el treball continuat de l'estudiant al llarg de tot el quadrimestre.

- En primer lloc es valoraran les activitats fetes a classe de cadascun dels blocs de continguts treballats sobre eines informàtiques amb les ponderacions següents: Word (10%), Access (10%), Excel (10%), Clic (10%).
- En segon lloc, es valorarà la participació activa de l'estudiant en un debat virtual en el qual es reflexionarà sobre el paper de les TIC a la societat. Aquesta participació tindrà un pes del 10% sobre la qualificació final.
- Per últim, s'haurà de desenvolupar i defensar un projecte global d'aplicació de les TIC a l'educació utilitzant les eines informàtiques treballades des de l'assignatura. Aquest projecte tindrà un pes del 50% sobre la qualificació final i serà de caràcter individual i obligatori.

BIBLIOGRAFIA:

- Monogràfic: «Nuevas Tecnologías y Educación Especial». *Comunicación y Pedagogía*, 1998, núm. 150.
- Monogràfic: «L'escola i la societat de la informació». *Barcelona Educació*, 1998, núm. 7, p. 19-38.
- Bartolomé, Antonio R. «Los ordenadores en la enseñanza están cambiando». *Aula de Innovación Educativa*, 1995, núm. 40-41, p. 5-9.
- Bornas, Xavier i altres «Noves tecnologies i atenció a la diversitat». *Suports*, 1998, vol. 2, núm. 2, p. 4-12.
- Cebrián, Juan Luís. «La societat de la informació i el coneixement. Els reptes de l'educació». *Barcelona Educació*, 1999, núm. 4, p. 12-13.
- Dalmau, Saül. «L'ús dels mitjans informàtics a l'escola primària». *Barcelona Educació*, 1998, núm. 7, p. 28-31.
- Ferrés, Joan.; MARQUÈS, Pere. (coords.) *Comunicación educativa y nuevas tecnologías*. Barcelona: Praxis, 1996.
- Gallego, Domingo J.; ALONSO, Catalina M.; CANTÓN, Isabel. (coords.) *Integración curricular de los recursos tecnológicos*. Barcelona: Oikos-Tau, 1996.
- Grané, M. «¿Informática infantil? ¿Por qué un ordenador en infantil?» *Aula de Innovación Educativa*, 1998, núm. 67, p. 9-12.
- Martí, Eduardo. *Aprender con ordenadores en la escuela*. Barcelona: ICE-Universitat de Barcelona/Horsori, 1992.
- Moral, José Manuel.; et al. «Sistemas Multimedia en la Enseñanza». *Aula de Innovación Educativa*, 1995, núm. 40-41, p. 19-23.
- Moreno, Montserrat. «Manuel Castells. Retos educativos en la era de la información». *Cuadernos de Pedagogía*, 1998, núm. 271, p. 81-85.
- Navarro, Eulàlia. «Análisis de productos multimedia educativos». *Comunicación y Pedagogía*, 1999, núm. 157, p. 36-39.
- Poole, Bernard, J. *Tecnología Educativa*. Madrid: McGraw Hill, 1999.
- Quintana, Jordi. «La dulce tecnología». *Novática*, 1995, núm. 117, p. 3-5.
- Quintana, Jordi. «Multimèdia: què i per a què», *Guix*, 1997, núm. 233, p. 5-8.
- San José, Carlos. (coord.) *Tecnologías de la información en la educación*. Madrid: Anaya Multimedia, 1998.
- Sancho, J.M. (coord.) *Para una tecnología educativa*. Barcelona, Horsori, 1994.
- Squires, David; Mcdougall, Anne. *Cómo elegir y utilizar software educativo*. Madrid: Morata, 1997.

WEBS RECOMANADES:

Programa d'Informàtica Educativa (PIE): <http://www.xtec.es>

Ministerio de Educación y Cultura, Programa de Nuevas Tecnologías de la Información y de la Comunicación (PNTIC): <http://www.pntic.see.mec.es>

Ajuntament de Barcelona. Institut d'Educació (IMEB): <http://www.bcn.es/IMEB>

Unesco: <http://www.unesco.org>

Pangea, Rosa Sensat: <http://www.pangea.org>

Revista Mitjans: <http://www.bcn.es/tjussana/mitjans>

Intercambiar información y experiencias en educación especial:

<http://guindo.pntic.mec.es/~gherrero/nee.htm>

Aula Virtual - Recursos Educativos para Maestros y Profesores: <http://www.nalejandria.com/>

Redinet, sistema documental automatitzat centrat en la informació educativa: <http://www.mec.es/redinet/>

Base de dades de recursos educatius: <http://www.telar.org/sala4.htm>

Hiperespiral. Tecnologies i Educació: <http://www.pangea.org/org/espinal/>

Matemàtiques i la seva Didàctica

PROFESSOR: Pau CASAÑAS i XURIACHS

Quadrimestral. 4,5 crèdits

OBJECTIUS:

1. Aconseguir de l'estudiant un coneixement del disseny curricular de Matemàtiques d'Educació Infantil i de Primària i, al mateix temps, un domini dels continguts bàsics que la integren.
2. Aprofundir en el significat actual de l'educació matemàtica i en alguna línia d'innovació en aquest sentit.
3. Contemplar les nocions bàsiques de didàctica de les Matemàtiques en relació amb la pròpia especialitat.

CONTINGUTS :

1.- L'educació matemàtica

- 1.1. Aspectes definitoris de l'aprenentatge de les Matemàtiques.
- 1.2. El seu paper en l'educació dels nens i nenes de 2 a 12 anys.
- 1.3. Estructura i característiques del disseny curricular a Educació Infantil i Primària.
- 1.4. Criteris metodològics generals i criteris segons les edats.
- 1.5. La Matemàtica i l'atenció a la diversitat.

2.- La Lògica a l'escola

- 2.1. Diferents tipus d'activitats, amb material i amb simbologia escrita. Exercicis directes i inversos.
- 2.2. Les relacions. Tipus de relacions i treball segons edats.
- 2.3. Les agrupacions. Jocs «del sí i del no» amb una i amb dues qualitats.
- 2.4. Les transformacions o canvis de qualitats.
- 2.5. Paral·lelisme entre els exercicis de lògica amb qualitats i altres de similars amb quantitats.

3.- Nombres i operacions

- 3.1. Gènesi del concepte de nombre en els nens.
- 3.2. Relacions entre nombres.
- 3.3. Tres aspectes en la didàctica de les operacions: lògic, funcional i tècnic. Iniciació a les operacions de suma i de resta.
- 3.4. La base decimal de numeració. Lectura i escriptura de números. Valor posicional de les xifres.
- 3.5. Material manipulable, càlcul mental i ús de la calculadora.
- 3.6. Ampliació del camp de coneixement dels nombres. Procés a seguir per part dels alumnes.
- 3.7. Operacions de multiplicar i dividir. Introducció dels nombres fraccionaris.
- 3.8. Nombres decimals. La seva naturalesa. Operacions amb decimals.
- 3.9. Quadrats, cubs i noció d'arrel quadrada. Potències en general.
- 3.10. Múltiples i divisors.

4.- Problemes

- 4.1. Què entenem per situacions problemàtiques.
- 4.2. Tipologies de problemes.
- 4.3. Continguts procedimentals que es treballen en els problemes
- 4.4. Trets comuns entre jocs i problemes.

5.- Geometria

- 5.1. El paper de la Geometria en el coneixement de l'espai. Aspectes que es treballen.
- 5.2. Procés dels nens i nenes en l'aprenentatge de la Geometria, segons edats.
- 5.3. Diferents tipus de propietats geomètriques: topològiques, projectives i mètriques
- 5.4. Relacions de posició per criteris topològics, de direcció i de coordenades.

- 5.5. Estudi i classificacions de figures i cossos geomètrics.
- 5.6. Iniciació a les transformacions geomètriques i la seva aplicació a l'estudi de figures i cossos.
- 6.-Magnitud i Mesura
 - 6.1. Diferents etapes en l'aprenentatge de les mesures.
 - 6.2. La mesura com a pràctica. Noció d'unitat. Diferents unitats emprades.
 - 6.3. Ús dels instruments de mesura.
 - 6.4. Diferents magnituds de les quals es treballa la mesura a l'escola.
- 7.- Estadística i Probabilitat.
 - 7.1. Diferents passos en la pràctica de l'estadística a l'escola: recollida de dades; anàlisi i interpretació de les dades; representació per gràfics (diversos tipus).
 - 7.2. Introducció dels paràmetres estadístics elementals.
 - 7.3. Alguns experiments aleatoris. Noció d'atzar.

METODOLOGIA:

La matèria s'agrupa en diversos blocs temàtics que es contemplaran seqüencialment durant el quadrimestre corresponent. Cada bloc es treballarà en tres fases:

- Aprofundiment teòric de la matèria.
- Anàlisi de procediments, conceptes i actituds que cal treballar a l'escola amb els nens i nenes, així com dels objectius a aconseguir.
- Orientacions didàctiques per als futurs mestres.

Es combinaran les exposicions del professor, amb la preparació d'activitats d'aula per part dels estudiants, la posada en comú de recerques i programacions elaborades individualment o en petits grups, i altres activitats pràctiques que el professor pugui organitzar.

AVALUACIÓ:

1. Es farà una prova parcial que servirà per a alliberar matèria i per configurar la nota final, i una prova final.
2. Es farà un treball que comptarà per a la qualificació final.
3. El treball serà majoritàriament realitzat a la classe i en horari de classe.
4. L'assistència a classe comptarà també en l'avaluació final.
5. La participació a alguna activitat didàctica que pugui sorgir durant el curs també comptarà en l'avaluació.

BIBLIOGRAFIA:

Llibres

- Alsina, C. i altres. *Ensenyar matemàtiques*. Barcelona: Graó, 1995
- Autors diversos. *Actes I Jornades de Didàctica de les Matemàtiques de la Universitat de Vic*. Vic: Facultat d'Educació, 2000.
- Baroody, A.J. *El pensamiento matemático de los niños*. Madrid: Aprendizaje Visor, 1988.
- Bermejo, V. *El niño y la aritmética*. Barcelona: Paidós, 1990.
- Bolt, B. *Actividades matemáticas*. Barcelona: Labor, 1988.
- Canals, M.A. *El càlcul mental i la calculadora*. Vic: Eumo Editorial, 1986.
- Canals, M.A. *Per una didàctica de la matemàtica a l'escola. I. Parvulari*. Vic: Eumo Editorial, 1992.
- Canals, M.A. *Viure les matemàtiques de 3 a 6 anys*. Barcelona: Rosa Sensat, 2000.
- Cascallana, M.T. *Iniciación a la matemática. Materiales y recursos*. Madrid: Santillana, 1988.
- Castelnuovo, E. *La geometria*. Barcelona: Ketres, 1981.
- Castro, E. i Rico, L. *Números y operaciones. Fundamentos para una aritmética escolar*. Madrid: Síntesis, 1987.
- Codina, R., Enfedaque, J.; Mumbrú, P. i Segarra, L. *Fer matemàtiques*. Vic: Eumo Editorial / Publicacions de la UB / Publicacions de la UAB, 1992.

- Corbalán, F. *La matemática aplicada a la vida cotidiana*. Barcelona: Graó, 1995.
- Dienes, Z.P. *La lógica y los juegos lógicos*. Barcelona: Teide, 1972.
- Esteve, E. et al. *Més de 7 materials per a l'aprenentatge de la matemàtica*. Barcelona: Rosa Sensar, 1988.
- Fisher, R. i Vince, A. *Investigando las matemáticas*. Madrid: Akal, 1990.
- Freinet, C. i Beaugrand, M. *L'ensenyament del càlcul*. Barcelona: Laia, 1977.
- Generalitat de Catalunya. Departament d'Ensenyament. *Curriculum. Educació Primària*. Barcelona: Servei de Difusió i Edicions, 1990.
- Generalitat de Catalunya. Departament d'Ensenyament. *Curriculum. Educació Infantil*. Barcelona: Servei de Difusió i Edicions, 1992.
- Giménez, J. i Gironde, L. *El càlcul a l'escola*. Barcelona: Graó, 1990.
- Goñi, J.M. *El currículum de matemàtiques en los inicios del siglo XXI*. Barcelona: Graó, 2000.
- Gorgorió, N. *Matemáticas y educación. Retos y cambios desde una perspectiva internacional*. Barcelona: Graó, 2000.
- Kamii, C. *El número en la educación preescolar*. Madrid: Aprendizaje Visor, 1984.
- Kamii, C. *El niño reinventa la aritmética I*. Madrid: Aprendizaje Visor, 1982.
- Kamii, C. *Reinventando la aritmética II*. Madrid: Aprendizaje Visor, 1992.
- Kamii, C. *Reinventando la aritmética III*. Madrid: Aprendizaje Visor, 1995.
- Piaget J. i Szeminska. *Génesis del número en el niño*. Buenos Aires: Guadalupe, 1982.
- Piaget; j. i Inhelder, B. *El desarrollo de las cantidades en el niño*. Barcelona: Nova Terra, 1971.

Revistes

- *Biaix*, revista de la Federació d'Entitats per a l'Ensenyament de les Matemàtiques a Catalunya, 1992.
- *L'Escaire*: revista de didàctica de les Matemàtiques. Barcelona: Departament de Matemàtiques i Estadística de l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de la Universitat Politècnica de Barcelona, 1979.
- *Suma*: revista sobre la enseñanza y aprendizaje de las matemáticas. Granada: Federación Española de Sociedades de Profesores de Matemáticas, 1988.
- *Uno*: revista de didáctica de las matemáticas. Barcelona: Graó Educación, 1994.

WEBS RECOMANADES:

- <http://www.educ.ar/>
- <http://www.mathsnet.net/dynamic/cindy/index.html>
- <http://www.standars.nctm.org/>
- <http://www.pisa.oecd.org/>
- <http://platea.pntic.mec.es/~aperez4/index.html>

Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural

PROFESSOR: Jordi MARTÍ FEIXAS

Quadrimestral. 6 crèdits.

OBJECTIUS:

L'assignatura proposa tractar el medi de manera interdisciplinària, tractant alguns dels principals elements temporals, espacials, materials, biològics i humans que formen part del medi. Es tracta que l'estudiant assoleixi un domini ampli sobre els principals aspectes que formen part del medi, d'una banda perquè tingui un bon domini dels temes que es tracten a l'escola en les àrees de socials i naturals, i d'altra banda perquè assoleixi un coneixement cultural suficient per poder desenvolupar la professió de mestre. Els temes a tractar s'exemplificaran en l'àmbit català, perquè és el medi més proper als estudiants, però tenint en compte que forma part d'un conjunt més ampli.

CONTINGUTS

1. El coneixement del medi.
 - 1.1. El medi com a sistema.
 - 1.2. La ciència en l'estudi del medi.
 - 1.3. El coneixement del medi a l'escola.
2. L'espai i temps.
 - 2.1. La construcció social de l'espai i el temps.
 - 2.2. Unitats de mesura del temps
 - 2.3. El temps històric i social.
 - 2.4. La percepció de l'espai.
 - 2.5. La representació cartogràfica.
3. Matèria i Vida.
 - 3.1. Origen i organització de l'Univers.
 - 3.2. La Terra.
 - 3.3. Materials i energia.
 - 3.4. Sistemes vius.
4. Societat i Cultura.
 - 4.1. Evolució humana i tecnologia.
 - 4.2. La població.
 - 4.3. Les activitats humanes.
 - 4.4. L'organització política.

METODOLOGIA:

L'assignatura es basarà en treballar el programa a partir de les explicacions del professor i la participació dels estudiants en diverses activitats didàctiques a l'aula. També es faran dues sortides fora de l'aula. Caldrà realitzar lectures obligatòries i altres activitats.

AVALUACIÓ:

Una prova escrita (50%). Dues activitats d'avaluació sobre els diferents apartats del temari (20%). Un treball de curs en grup (20%). Les activitats de classe (10%).

BIBLIOGRAFIA:

Anguita, F. *Origen e historia de la Tierra*. Madrid: Rueda, 1988.

- Benejam, P.; Pagès, J. (coord.) *Enseñar y aprender ciencias sociales, geografía e historia en la educación secundaria*. Barcelona: ICE-UB/Horsori, 1998.
- Biosfera*. Vol 1 a 11. Barcelona: Enciclopèdia Catalana. 1993-1998.
- Bolós, M. de (dir.) *Manual de ciencia del paisaje*. Barcelona: Masson, 1992.
- Calaf, R. *Didáctica de las ciencias sociales didáctica de la historia*. Vilassar: Oikos-tau, 1994.
- Calaf, R i altres *Aprender a enseñar geografía*. Vilassar: Oikos-tau, 1997.
- Carreras, C. *Geografía humana*. Barcelona: Edicions de la Universitat de Barcelona, 1998.
- Cavalli-Sforza, L.G. *Qui som. Història de la diversitat humana*. Barcelona: ICEM. 1994.
- Claxton, G. *Educar mentes curiosas. El reto de la ciencia en la escuela*. Madrid: Visor, 1994.
- Cloud, P. *El cosmos, la Tierra y el hombre: Breve història del Universo*. Madrid: Alianza, 1981.
- Coneixement del medi natural. Actualització científica*. Vic: Eumo Editorial, 1994.
- Coneixement del medi natural. Propostes didàctiques*. Vic: Eumo Editorial, 1994.
- Ferreres, E.; Llorens, J. *Història de Catalunya*. Barcelona: Grup Promotor, 1989.
- Folch, R. *La vegetació dels Països Catalans*. Barcelona: Ketres. 1981.
- García Ruiz, A.L. (coord) *Didáctica de las ciencias sociales en la educación primaria*. Sevilla: Algaida Editores, 1993.
- Harlen, W. *Enseñanza y aprendizaje de las ciencias*. Madrid: Morata. 1998.
- Hernández, F.X. *Història de Catalunya. Història i memòria*. Barcelona: Pòrtic, 1998.
- Història Natural dels Països Catalans*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana. 1986-1992.
- Lacoste, Y.; Ghirardi, R. *Geografía general física y humana*. Vilassar: Oikos-tau, 1983.
- Lovelock, J. *Las edades de Gaia. Una biografía de nuestro planeta vivo*. Tusquets. 1995
- Panareda, J.M. *Resum de geografia física de Catalunya*. Vic: Eumo Editorial, 1996.
- Panareda, J.M. *Resum de geografia humana de Catalunya*. Vic: Eumo Editorial, 1997.
- Reeves, H. i altres. *La història més bella del món*. Barcelona: Edicions 62, 1997.
- Simposium de didáctica de las ciencias sociales*. 10è. Logroño: Universidad de la Rioja, 1999.
- Trepat, C.A. *Procedimientos en historia. Un punto de vista didáctico*. Barcelona: Graó, 1995.
- Trepat, C.A.; Comes, P. *El tiempo y el espacio en la didáctica de las ciencias sociales*. Barcelona: Graó, 1998.
- Trilló, T. *Didáctica de les ciències naturals*. Biologia. Barcelona: Edicions UB, 1999.

Teories i Institucions Contemporànies de l'Educació

PROFESSORS: Eulàlia COLLELLDEMONT PUJADAS
Joan SOLER MATA

Quadrimestral; 6 crèdits.

OBJECTIUS:

A través de l'assignatura Teories i Institucions Contemporànies de l'Educació es pretén formar els estudiants de Mestre en el coneixement dels corrents educatius més rellevants que han sorgit al llarg de l'època contemporània, així com en l'aplicació que han tingut fins als nostres dies a través de les institucions educatives i els seus agents.

CONTINGUTS:

Bloc I: Aproximació a l'educació.

1. Concepte d'educació.
 - 1.1. Educació, socialització, educabilitat, ensenyament-aprenentatge.
 - 1.2. Àmbits educatius.
2. L'estudi de l'educació.
 - 2.1. La pedagogia i les ciències de l'educació.
 - 2.1. Panoràmica sobre l'evolució de la pedagogia contemporània

Bloc II: Les institucions educatives, ahir i avui.

3. La institució escolar.
 - 3.1. El desenvolupament dels sistemes educatius.
 - 3.2. La construcció social de l'espai i el temps escolars.
 - 3.3. Evolució de les metodologies: de la transmissió a la construcció del coneixement.
4. Els subjectes de l'educació.
 - 4.1. La infància a l'època contemporània: evolució i situació actual
 - 4.2. La funció i la formació dels mestres.
 - 4.3. El paper de la comunitat educativa.
5. La construcció del coneixement escolar.
 - 5.1. L'educació intel·lectual: de les propostes de l'empirisme a l'actualitat
 - 5.2. L'educació ètica: de Kant als nous plantejaments ètics
 - 5.3. L'educació estètica: de Schiller a les noves propostes d'expressió estètica
 - 5.4. L'educació física: del naturalisme a l'educació corporal
6. L'educació fora de l'escola.
 - 6.1. L'educació no formal. L'educació en el lleure.
 - 6.2. La família i els altres agents de socialització.
 - 6.3. La ciutat educativa.

METODOLOGIA I PLA DE TREBALL:

a) Sessions de treball:

Les sessions constaran d'explicacions per part del professor, lectura i comentari d'articles, textos i altres documents, projecció de vídeos i diapositives, treballs en petits grups, debats col·lectius i exposicions de treballs per part dels estudiants. Segons el desenvolupament de l'assignatura i del curs, hi haurà alguna conferència o altres activitats complementàries. És imprescindible l'assistència a classe per a seguir correctament el desenvolupament del programa de l'assignatura.

- b) Treball individual:
Lectura i comentari individual d'un llibre a escollir entre els que es proposen a la bibliografia com a llibres de lectura. A l'inici del curs es donaran orientacions per a la realització del comentari.
- c) Comentaris de text i activitats de classe:
Durant el quadrimestre es realitzaran activitats orals i escrites i comentaris de text que seran avaluats de forma individual. Al final del quadrimestre es realitzarà un comentari de text que serà avaluat de manera independent.
- d) Horari de tutories i consulta:
És una part important de les activitats de l'assignatura i l'estudiant hauria d'assistir-hi sempre que ho necessiti. Es recomana mantenir almenys una entrevista o consulta per a cada un dels dos treballs de curs: manca de bibliografia, dubtes sobre el guió o l'estructura del treball, ...

AVALUACIÓ:

La nota final de l'assignatura serà la ponderació dels següents aspectes:

-Activitats de classe	3
-Treball a partir de la lectura d'un llibre	4
-Comentari de text (final del quadrimestre)	3
Total	10

La suma només es farà quan els tres apartats estiguin superats satisfactòriament. En cas contrari, l'estudiant s'haurà de presentar a la segona convocatòria.

BIBLIOGRAFIA:

a) Llibres de lectura:

- Dewey, J. *Democràcia i escola*. Vic: Eumo, 1995.
- Ferrer i Guàrdia, F. *L'escola moderna*. Vic: Eumo, 1990.
- Ferrière, A. *L'autonomia dels escolars*. Vic: Eumo, 1997.
- Freinet, C. *Per l'escola del poble*. Vic: Eumo, 1995.
- Freire, P. *L'educació com a pràctica de la llibertat*. Vic: Eumo, 1987.
- Kant, I. *Sobre Pedagogia*. Vic: Eumo, 1991.
- Korczak, J. *Com estimar l'infant*. Vic: Eumo, 1999.
- Locke, J. *Pensaments sobre l'educació*. Vic: Eumo, 1991.
- Makarenko, A. *Poema pedagògic*. Madrid: Akal, 1985.
- Meirieu, Ph. *Frankenstein educador*. Barcelona: Laertes, 1998.
- Montessori, M. *La descoberta de l'infant*. Vic: Eumo, 1987.
- Neill, A.S. *Summerhill*. Vic: Eumo, 1986.
- Postman, N. *Fi de l'educació*. Vic: Eumo, 1999.
- Reimer, E. *La escuela ha muerto*. Barcelona: Guadarrama, 1981.
- Trilla, J. *Aprender, lo que se dice aprender... Una teoría alfabética de la educación*. Barcelona: Octaedro, 1998.
- Xirau, J. *Pedagogia i vida*. Vic: Eumo, 1986.
- Alumnes de l'escola de Barbiana. *Carta a una mestra*. Vic: Eumo, 1998.

b) Llibres de consulta:

- Avanzini, G. *La pedagogia del siglo XX*. Madrid: Narcea, 1987.
- Borrás, J.M. (dir). *Historia de la infancia en la España contemporánea (1834-1936)*. Madrid: Min. Trabajo y Asuntos sociales, 1996.
- Bowen, J. *Historia de la Educación Occidental*. 3 volums. Barcelona: Herder, 1985.
- Capitán Díaz, A. *Historia del pensamiento pedagógico en Europa*. 2 volums. Madrid: Dykinson, 1984/1986.

- Carreño, M. ed.) *Teorías e instituciones contemporáneas de educación*. Madrid: Síntesis, 2000.
- Castells, M. *La era de la información*. 3 vols. Madrid: Alianza, 1996.
- Colom, A.J.; Mèlich, J.C. *Después de la modernidad. Nuevas filosofías de la educación*. Barcelona: Paidós, 1995.
- Colom, A.J. i altres. *Teorías e instituciones contemporáneas de la educación*. Barcelona: Ariel, 1997.
- De Puelles, M. *Educación e ideología en la España contemporánea*. Madrid: Tecnos, 1999.
- Delgado, B. (dir.). *Historia de la Educación en España y América*. 3 vols. Madrid: SM, 1992/1994.
- Dávila, P. *La honrada medianía. Génesis y formación del magisterio español*. Barcelona: PPU, 1994.
- Delgado, B. *Historia de la infancia*. Barcelona: Ariel, 1998
- Delors, J. (dir.). *Educació: hi ha un tresor amagat a dins*. Barcelona: UNESCO, 1996.
- Echeverría, J. *Los señores del aire: Telépolis y el tercer entorno*. Barcelona: Destino, 1999.
- Escolano, A. *Tiempos y espacios para la escuela*. Madrid: Biblioteca Nueva, 2000.
- Fullat, O. *Filosofía de la educación*. Madrid: Síntesis, 2000.
- Houssaye, J. (dir.). *Quinze pedagogs: la seva influència, avui*. Barcelona: UOC/Proa, 1995.
- Juif, P.; Legrand, L. *Grandes orientaciones de la pedagogía contemporánea*. Madrid: Narcea, 1988.
- Lévy, P. *La cibercultura, el segon diluvi?* Barcelona: Proa/ Universitat Oberta de Catalunya, 1998.
- Lozano, C. *La educación en los siglos XIX y XX*. Madrid: Síntesis, 1994.
- Mallart, J.; Teixidó, M.; Vilanou, C. (coord.) *Repensar la pedagogia, avui*. Barcelona/Vic: IEC/Eumo Editorial, 2001.
- Meirieu, Ph. *La escuela, modo de empleo. De los "métodos activos" a la pedagogía diferenciada*. Barcelona: Octaedro, 1997.
- Navarro, R. *La escuela y el maestro en la España contemporánea (1810-1939)*. Barcelona: Textos Universitarios "Sant Jordi", 1998.
- Puig, J.M. *Teoría de la educación*. Barcelona: PPU, 1986.
- Santolaria, F. *Marginación y educación. Historia de la educación social en la España moderna y contemporánea*. Barcelona: Ariel, 1997.
- Trilla, J. *Ensayos sobre la escuela*. Barcelona: Laertes, 1985.
- Trilla, J. *La educación fuera de la escuela*. Barcelona: Planeta, 1985.
- Trilla, J. *Otras educaciones*. Barcelona: Anthropos, 1993.
- Trilla, J. (coord.) *El legado pedagógico del siglo XX para la escuela del siglo XXI*. Barcelona: Graó, 2001.
- VVAA. *Pedagogías del siglo XX*. Barcelona: Cuadernos de Pedagogía, 2000
- Viñao, A. *Innovación pedagógica y racionalidad científica*. Madrid: Akal, 1990.
- Viñao, A. *Tiempos escolares, tiempos sociales*. Barcelona: Ariel, 1998.

Assignatures obligatòries de segon curs

Didàctica de la Llengua i la Literatura II

Ampliació de la Llengua, Literatura i la seva Didàctica

PROFESSORA: Assumpta FARGAS i RIERA

Anual: 9 crèdits

INTRODUCCIÓ:

L'assignatura està orientada a descriure des d'una perspectiva actual les habilitats d'escoltar, parlar, llegir i escriure com a punt de partida per reflexionar sobre el tractament que han de tenir a l'escola en el marc d'un ensenyament comunicatiu de la llengua que integri el treball sistemàtic i de reflexió sobre la llengua dins el d'ús i comunicació.

OBJECTIUS:

- Proporcionar als estudiants els elements teòrics bàsics que permetin entendre i prendre consciència de la complexitat i de la importància de les quatre grans habilitats lingüístiques (escoltar, parlar, llegir i escriure).
- Oferir als alumnes elements de reflexió que els permetin actualitzar els seus coneixements sobre els diferents components de la llengua (fonètica, ortografia, morfologia-sintaxi i lèxic-semàntica).
- Proporcionar als estudiants criteris i estratègies adequades per fer un plantejament comunicatiu de la llengua a l'Educació Primària que integri el treball sistemàtic i de reflexió sobre la llengua en el d'ús i comunicació, tant oral com escrita.

CONTINGUTS:

1. Les grans habilitats lingüístiques:
 - 1.1. Les habilitats perceptives: la comprensió oral i la comprensió escrita. Elements comuns i elements específics dels processos de comprensió oral i de comprensió lectora. La comprensió global i les habilitats lectores específiques.
 - 1.2. Les habilitats productives: l'expressió oral i l'expressió escrita. Elements comuns i elements específics dels processos d'expressió oral i de composició escrita. Els coneixements de l'escriptor, el context i el procés pròpiament dit: planificació, textualització i revisió.
 - 1.3. El treball de comprensió i d'expressió oral i escrita a l'escola: programació, criteris i recursos per a l'anàlisi i per a l'elaboració d'activitats.
 - 1.4. La integració de les quatre grans habilitats comunicatives: escoltar i llegir per escriure i parlar; parlar i escriure per escoltar i llegir. L'animació a la lectura. Projectes, tallers i seqüències didàctiques d'escriptura. L'aprenentatge de la lecto-escriptura: mètodes i materials.
2. L'ensenyament-aprenentatge de l'ortografia:
 - 2.1. La normativa ortogràfica: tradició, convenció i racionalitat. El valor social de l'ortografia. La relació de l'ortografia amb els diferents components de la llengua. Coneixements requerits i etapes en l'adquisició de la competència gràfica. Detecció, anàlisi i classificació dels errors ortogràfics. Les hipòtesis dels aprenents.
 - 2.2. El lloc de l'ortografia dins l'ensenyament de la llengua. Programació dels continguts d'ortografia. Criteris i recursos per a l'anàlisi i per a l'elaboració d'activitats d'ortografia: els exercicis, el dictat, la còpia, la consulta, els jocs de sons i de lletres.

3. L'ensenyament-aprenentatge de la morfologia i de la sintaxi:
 - 3.1. Morfologia nominal i morfologia verbal. Les classes de paraules. Estructura de la paraula: morfema i lexema. Els constituents bàsics de l'oració. Els signes de puntuació.
 - 3.2. Programació dels continguts de morfologia i sintaxi. Criteris i recursos per a l'anàlisi i per a l'elaboració d'activitats de morfologia i sintaxi: els exercicis, els jocs de mots.
4. L'ensenyament-aprenentatge del lèxic i de la semàntica:
 - 4.1. Derivació i composició. Polisèmia i homonímia. Sinònims i antònims. Refranys, locucions i frases fetes. Comparació, metàfora i endevinalles. Els diferents tipus de diccionari.
 - 4.2. Programació dels continguts de lèxic i semàntica. Criteris i recursos per a l'anàlisi i per a l'elaboració d'activitats de lèxic i semàntica: els exercicis, els jocs de mots, el maneig i l'ús del diccionari.

METODOLOGIA:

Els continguts relatius als dos primers apartats del programa es portaran a terme al llarg del primer quadrimestre mitjançant l'exposició dels diferents temes per part del professor a classe i la participació dels estudiants a través de la realització -a classe o a casa- i posterior discussió a classe d'exercicis puntuals i de lectures diverses. Per al primer apartat, caldrà també la lectura d'una monografia; i la lectura d'un dossier d'articles per al segon. Així mateix, caldrà la realització d'un treball escrit.

Els continguts relatius als dos altres apartats del programa, i també a alguns punts del primer, es portaran a terme durant el segon quadrimestre per mitjà d'exposicions orals a classe per part dels alumnes, les quals comportaran un treball previ de documentació i preparació assessorat pel professor.

Tant els títols de les lectures, les opcions del treball escrit i els temes de les exposicions com el calendari de cadascuna de les activitats es concretaran a l'inici del curs.

AVALUACIÓ:

Hi haurà dues proves parcials relatives als dos primers apartats del programa. Els altres dos apartats del programa no seran objecte d'una prova específica sempre i quan s'assisteixi a la totalitat de les exposicions. L'examen final, al mes de juny, serà la recuperació de la primera prova, de la segona, de totes dues o bé de les exposicions.

No hi haurà proves específiques de normativa. Qualsevol exercici, treball o prova que presenti mancances de normativa o de redacció no podrà ser avaluat de contingut (el límit màxim d'errors és deu, incloses les reiteracions d'un mateix error i amb independència de la llargada de l'escrit).

La nota final de curs serà la mitjana de les dues proves, del treball escrit, de l'exposició i del conjunt de qualificacions derivades dels exercicis puntuals fets a classe o a casa, així com de la participació i de l'actitud de l'estudiant. Perquè aquesta mitjana es pugui fer, cal que cadascun dels cinc elements tingui, com a mínim, un aprovat.

BIBLIOGRAFIA BÀSICA:

Monografies:

- Camps, A. i altres. *L'ensenyament de l'ortografia*. Barcelona: Graó, 1989.
- Camps, A. *La gramàtica a l'escola bàsica*. Barcelona: Barcanova, 1985.
- Cassany, D. i altres. *Ensenyar llengua*. Barcelona: Graó, 1993.
- Cassany, D. *Descriure escriure*. Barcelona: Empúries, 1987.
- Cassany, D. *Construir l'escriptura*. Barcelona: Empúries, 2000.
- Codina, F. i Fargas, A. *Proposta de classificació dels errors d'ortografia*. Vic: Eumo, 1988.
- Colomer, T. i Camps, A. *Ensenyar a llegir; ensenyar a comprendre*. Barcelona: Ed. 62, 1991.
- López del Castillo, Ll. *Llenguatge*. Barcelona: Casals, 1977.
- Ruaix, J. *El català en fitxes/1. Fonètica i ortografia*. Moià: Ed. de l'autor, 1987.
- Ruaix, J. *El català en fitxes/2. Morfologia i sintaxi*. Moià: Ed. de l'autor, 1987.
- Ruaix, J. *El català en fitxes/3. Lèxic i estilística*. Moià: Ed. de l'autor, 1987.

Revistes:

Articles de didàctica de la llengua i la literatura

Com ensenyar català als adults

Escola catalana

Guix

Recursos:

Assessoria de didàctica del català. *Vocabulari bàsic infantil i d'adults*. Barcelona: Biblograf, 1975.

Ayats, M. i altres. *Cercamots del Primer Diccionari*. Vic: Eumo, 1997.

Badia, D. i Vilà, M. *Jocs d'expressió oral i escrita*. Vic: Eumo, 1984.

Bassa, R. i altres. *Lexijocs. El lèxic a l'escola*. Palma de Mallorca: Moll, 1992.

Bassa, R. i altres. *Diccimots. El diccionari a l'escola*. Palma de Mallorca: Moll, 1992.

Bernal, MC. i Codina, F. *Models d'exercicis per a treballar amb el diccionari*. Vic: Eumo, 1988.

Bigas, M. i altres. *Jocs de llenguatge: jocs de sons i de lletres*. Barcelona: Teide, 1983.

Bigas, M. i altres. *Jocs de llenguatge: jocs d'expressió*. Barcelona: Teide, 1985.

Disseny curricular. Ensenyament primari. Barcelona: Generalitat de Catalunya- Departament d'Ensenyament, 1990.

Pràctiques I

PROFESSORS TUTORS: Tots els professors de la Facultat d'Educació.

COORDINACIÓ DE PRÀCTIQUES: Provi DAUFÍ i MORESO

Anual. 15 crèdits.

Les pràctiques en el segon any del currículum de Mestre estan concebudes fonamentalment per a aprofundir en el coneixement de la institució del centre escolar, per a analitzar la dinàmica del grup-classe al si de l'aula i per exercitar-se en la confecció de propostes curriculars i didàctiques.

TEMPORALITZACIÓ:

Els estudiants assisteixin a un centre escolar durant un període intensiu, matí i tarda, els mesos de gener i febrer.

ACTIVITATS:

Durant les pràctiques l'estudiant ha d'actuar com a ajudant o col·laborador del mestre/a en la conducció del grup-classe, i s'encarregarà de totes aquelles activitats que, d'acord amb el mestre/a, pugui dur a terme. És important que l'estudiant es responsabilitzi d'alguns aspectes del treball escolar per tal d'introduir-se de manera activa en tot el que suposa fer de mestre. És indispensable, per tant, que l'estudiant tingui una activitat participativa i receptiva als suggeriments dels mestres de cara a l'aprofitament màxim de les pràctiques. També és aconsellable l'assistència a les activitats que l'escola realitza; des de les més habituals per al funcionament del centre (reunions de cicle, claustres...), fins a sortides, festes i activitats extraescolars, sempre que l'escola hi estigui d'acord. És indispensable la puntualitat a l'escola.

A més de l'actuació com a practicant, una altra part fonamental de l'activitat és la memòria de pràctiques que l'estudiant haurà de redactar. És la reflexió escrita, l'aprofundiment formalitzat en un treball del que ha estat la pràctica en una escola. La memòria ha d'incloure els següents apartats:

- Valoració de les pràctiques.
- Anàlisi institucional.
- Estudi del grup-classe i valoració global del cicle al qual pertany.
- Descripció i valoració d'una unitat de treball conduïda pel practicant.

La confecció de la memòria ha de seguir els criteris i normes habituals en la redacció de treballs.

CICLES I ESCOLA ON FER LES PRÀCTIQUES:

Lloc: La Facultat d'Educació disposa d'una xarxa d'escoles col·laboradores. Des de la Coordinació de Pràctiques es distribueixen les escoles seguint el criteri de residència habitual de l'estudiant sempre que sigui possible.

Nivell: Els estudiants d'Educació Primària realitzaran les pràctiques a Primària (de 1r a 6è).

Així mateix els estudiants podran realitzar les Pràctiques en una escola rural amb un pla de treball relacionat amb l'assignatura Seminari d'Escola Rural.

AVALUACIÓ:

Per als estudiants les pràctiques de segon curs comporten:

1. Assistència a l'escola durant el període intensiu establert.
2. Assistència a claustres, reunions de cicles i departaments, sempre i quan l'escola ho vulgui.
3. Entrevistes i intercanvi d'informació amb el professor-tutor.

4. Assistència a les sessions de formació de pràctiques.
5. Presentació de la memòria de pràctiques dins el termini acordat (i del diari de pràctiques si el professor-tutor el demana).

La nota final de la valoració de les pràctiques serà posada pel professor-tutor de la Facultat d'Educació a partir de:

- Informe positiu del mestre-tutor confirmat en l'entrevista i visita a l'escola.
- Intercanvi d'informació i entrevistes amb el propi estudiant.
- Qualitat de la memòria de pràctiques en tots els seus apartats.

BIBLIOGRAFIA

- Antúñez, S.; Del Carmen, L. M.; Imbernon, F.; Parcerisa, A.; Zabala, A. *Del projecte educatiu a la programació d'aula. El què, el quan i el com dels instruments de la planificació didàctica*. Barcelona: Graó, 1991.
- Boix, R. *Estrategias y recursos didácticos en la escuela rural*. Barcelona: Graó, 1995.
- Coll, C. et al. *Los contenidos en la reforma. Enseñanzas y aprendizaje de conceptos, procedimientos y actitudes*. Madrid: Aula XXI, 1992.
- Del Carmen, L.M. *La planificación de ciclo i curs*. Barcelona: ICE-Graó, 1993.
- Domínguez, G. Apología del diario escolar. *Cuadernos de Pedagogía*. 256, p. 20-24.
- Franch, J.; Pèlach, J. *Construir un projecte d'escola*. Vic: Eumo Editorial, 1986.
- Franch; Darder; Coll; Pèlach; *El grup-classe: Un potencial educatiu fonamental*. Vic: Eumo Editorial, 1991.
- Gómez, J.; Navarro, P.; Vázquez, F. Diari escolar. *Guix*, 187, pp. 59-61.
- González; Latorre; *El mestre investigador*. Barcelona: Graó, 1987.
- Mauri; Valls; Gómez; *Els continguts escolars. El tractament del currículum*. Barcelona: Graó, 1992. Col·lecció MIE.
- Torrents, M. *Aprender a enseñar a aprender*. Vic: Eumo Editorial, 1988.
- Zabala, A. *La pràctica educativa. Com ensenyar*. Barcelona: Graó, 1995.

Organització del Centre Educatiu

PROFESSORA: Rosa GUITART ACED

Quadriestral. 4,5 crèdits

INTRODUCCIÓ

L'assignatura pretén proporcionar els elements bàsics sobre el funcionament dels centres educatius, ja que la tasca dels mestres no es centra únicament i exclusivament en l'àmbit de l'aula, sinó en el centre a nivell global. S'ofereix una visió àmplia de la seva tasca com a elements actius en l'organització i vida del centre, i es prepara l'alumnat per a la seva estada en el centre escolar durant el període de pràctiques o per valorar-ne el funcionament després d'haver-les realitzat.

OBJECTIUS

- Endinsar-se en el ple coneixement de la vida d'un centre educatiu.
- Sensibilitzar els alumnes de cara al treball en equip en els centres.
- Reconèixer els indicadors de l'estructura organitzativa dels centres per millorar-ne el funcionament.

CONTINGUTS

1. Educació i organització escolar.
 - 1.1 L'organització i la gestió d'un centre educatiu al servei de l'ensenyament i l'educació.
 - 1.2 L'organització d'un centre educatiu i l'entorn social. Escola, societat i família.
 - 1.3 Naturalesa i característiques de les organitzacions educatives.
 - 1.4 Organització de l'escola rural. La Zona Escolar Rural.
 - 1.5 Els canvis socials i culturals i l'organització del centre escolar. Reptes de futur.
2. El marc legal educatiu i l'organització d'un centre escolar.
 - 2.1 Legislació de l'àmbit educatiu.
 - 2.2 L'actual sistema educatiu i la tipologia de centres docents.
 - 2.3 El principi de l'autonomia del centre escolar.
3. La planificació, els plantejaments institucionals del centre i l'avaluació.
 - 3.1 El Projecte Educatiu de Centre. El Projecte Lingüístic.
 - 3.2 El Projecte Curricular de Centre. El Pla d'Acció Tutorial.
 - 3.3 El Reglament de Règim Intern.
 - 3.4 El Pla Anual. Els Plans Específics.
 - 3.5 L'avaluació de la gestió: la Memòria del centre. Instruments de seguiment, control i millora de projectes.
4. La comunitat educativa.
 - 4.1 L'escola com espai de relacions humanes. El clima escolar.
 - 4.2 La participació en la gestió del centre educatiu: àmbits i nivells de participació.
5. L'organització dels recursos humans.
 - 5.1 Estructura d'un centre educatiu: òrgans i funcions. Organigrama.
 - 5.2 El professorat. Els equips de treball docent. La coordinació. La funció docent: tutoria. Drets i deures del professorat.
 - 5.3 Agrupaments dels alumnes. Flexibilitat i diversitat a l'aula i al centre. Drets i deures dels alumnes.
 - 5.4 Les relacions família-escola. Les Associacions de pares i mares d'alumnes.
 - 5.5 El Personal no Docent en els centres escolars (PND).
6. L'organització dels recursos materials.

- 6.1 L'arquitectura i els espais educatius.
- 6.2 Els equipaments i el material didàctic.
- 7. L'organització dels recursos funcionals.
 - 7.1 La distribució del temps i els horaris.
 - 7.2 El pressupost i la gestió econòmica.
 - 7.3 La documentació escolar.

METODOLOGIA

Es realitzaran debats a partir de temes d'actualitat, de visionat de vídeos, etc. També es faran activitats a classe de resolució de situacions, explicacions per part de la professora, comentaris de textos, treballs en petits grups i exposicions de treballs.

AVALUACIÓ

L'avaluació global de l'assignatura es farà a partir de:

- Treballs individuals i/o grupals a classe.
- Un treball col·lectiu sobre un tema d'organització d'un centre escolar.
- Una prova escrita sobre els continguts del programa.

BIBLIOGRAFIA

- AA.VV. *Del projecte educatiu a la programació d'aula*. Barcelona: Graó, 1991.
- Antúnez, S. *Claves para la organización de centros escolares*. Barcelona: ICE-Horsori, 1993.
- Antúnez, S.; Gairín, J. *El projecte educatiu*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament d'Ensenyament, 1990.
- Armengol, C.; Feixas, M.; Pallarès, R.M. *Seguint el fil de l'organització*. Bellaterra: UAB, 2000.
- Blanch, X. *Cinc cèntims sobre la reforma educativa*. 3a. edició. Barcelona: Proa butxaca, 1999.
- Cantarero, J.; Martínez, A. *Viure la democràcia a l'escola. Eines per intervenir a l'aula i el centre*. Barcelona: Editorial Graó, 1999.
- Domènech, J.; Viñas, J. *La organización del espacio y del tiempo en el centro educativo*. Barcelona: Graó, 1997.
- El sistema educatiu avui. Situació actual i perspectives*. Barcelona: Federació de Moviments de Renovació Pedagògica de Catalunya, 2001.
- Franch, J.; Pèlach, J. *Construir un projecte d'escola*. Vic: Eumo Editorial, 1986.
- Gairín, J.; Antúnez, S. (coord.). *Organización y gestión de centros educativos*. Barcelona: Praxis, 1994.
- Gairín, J.; Fernández, A. *Planificación y gestión de instituciones de formación*. Barcelona: Praxis, 1997.
- Gairín, J.; Antúnez, S. (coord.). *Organización de centros. Nuevas aportaciones*. Barcelona: PPU, 1994.
- García, F. *Organización escolar y gestión de centros educativos*. Málaga: Aljibe, 1997.
- Les competències locals en matèria d'ensenyament a Catalunya*. Barcelona: Diputació de Barcelona. Àrea d'Educació, 1998.
- Marchesi, A. *Controversias en la educación española*. Madrid: Alianza Editorial, 2000.
- Pastora, J.F. *Organización y funcionamiento de centros de educación infantil y primaria en esquemas*. Madrid: Editorial Escuela Española, 1996.
- Puig, J.M. *Com fomentar la participació a l'escola*. Barcelona: Editorial Graó, 1997.
- Rul, J. *El projecte de gestió del centre educatiu*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament d'Ensenyament, 1990.
- Santamaría, G. *Compilación legislativa básica: LODE, LOGSE, LOPEG*. Alcalá: Universidad de Alcalá, 1998.
- Santos, M.A. *Hacer visible lo cotidiano. Teoría y práctica de la evaluación cualitativa de centros escolares*. Madrid: Akal, 1990.
- Santos, M.A. *La luz del prisma. Para comprender las organizaciones educativas*. Archidona: Aljibe, 1997.
- Torrents, C.; Torrents, M. *L'escola sobre mínims*. Vic: Eumo Editorial, 1991.

Bases Psicopedagògiques de l'Educació Especial

PROFESSOR: Gemma RIERA i ROMERO

Anual. 8 crèdits

OBJECTIUS:

- Conèixer els aspectes bàsics de l'escola oberta a la diversitat des d'un enfocament inclusiu.
- Entendre l'evolució de l'Educació Especial des dels models més selectius fins a l'actualitat.
- Argumentar i defensar els principis que fonamenten l'Educació Especial en el marc de les escoles comprensives.
- L'atenció a la diversitat de l'alumnat en el marc del sistema educatiu actual a Catalunya:
 - Reconèixer les principals NEE que es poden derivar de les diferents condicions d'aprenentatge dels alumnes.
 - Organitzar la resposta educativa adequada per respondre les NEE que es poden presentar com a conseqüència de les característiques personals i de l'entorn, de forma temporal o permanent durant el seu procés d'aprenentatge.
 - Identificar els recursos existents per a l'adequació de les respostes educatives als alumnes amb NEE.
- Proporcionar recursos bibliogràfics, metodològics i curriculars per ajustar la intervenció dels professionals en la millora de l'Atenció a la Diversitat.
- Sensibilitzar el futur mestre del compromís que ha d'assumir en el respecte i comprensió de les diferències individuals de l'alumnat, entenent-les com a font de riquesa a la qual ha de respondre des de la seva tasca diària com a docent.

CONTINGUTS:

1. Diferències individuals –conceptes previs.
 - 1.1. Discapacitat; minusvàlua; disminució
 - 1.2. Les diferències individuals: La diversitat
 - 1.3. Factors de diversitat en el marc escolar
 - 1.4. Perspectives en la consideració de les diferències individuals
 - 1.5. Model selectiu; integrador; inclusiu d'Atenció a la Diversitat
2. L'Atenció a la Diversitat en l'actual context educatiu
 - 2.1. Atenció a la Diversitat i Educació Especial
 - 2.2. Evolució de l'Educació Especial: de la segregació a la integració dels infants i joves discapacitats.
Plans d'integració portats a terme.
 - 2.3. El concepte actual de l'Educació Especial
 - 2.3.1. Factors determinants d'una nova conceptualització de la diferència
 - 2.3.2. El concepte de NEE
 - 2.3.3. Principis bàsics de l'Educació Especial
 - 2.3.4. L'Educació Especial en la legislació vigent a Catalunya
 - 2.3.5. Investigació en Educació Especial, propostes de futur
3. L'Atenció a l'alumnat amb NEE
 - 3.1. Procés d'identificació i valoració de les NEE
 - 3.2. Compromisos dels diferents professionals (mestre de l'aula, mestre d'Educació Especial) en l'Atenció a la Diversitat
 - 3.3. Escolarització de l'alumnat amb NEE
 - 3.4. Estratègies d'Atenció a la Diversitat

- 3.4.1. Metodològiques o facilitadores d'interacció en les diferents situacions del grup classe
 - 3.4.1.1. Cultura cooperativa i aprenentatge cooperatiu
- 3.4.2. Curriculars
 - 3.4.2.1. Les ACI
 - 3.4.2.2. La Programació Multinivell
- 3.5. Drets i deures dels alumnes amb NEE i les seves famílies; col·laboració entre la família i escola en la resposta a les NEE
 - 3.5.1. Les famílies d'origen cultural diferent
- 3.6. Recursos i serveis de suport per l'atenció a l'alumnat amb NEE
- 4. La personalització de l'ensenyament en funció de les condicions singulars d'aprenentatge de cada alumne per tal de respondre a la diversitat i excepcionalitat de l'alumnat

METODOLOGIA:

Les sessions de treball combinaran les explicacions i comentaris del professor amb la visualització de vídeos i posterior anàlisi del contingut, i la realització d'activitats pràctiques –individuals i en grup– per part dels estudiants.

AVALUACIÓ:

Els alumnes seran avaluats a partir dels següents elements d'avaluació:

1. *Síntesi personal* dels conceptes fonamentals dels temes 1, 2 i 3.
2. Elaboració en grup d'un treball sobre un tret diferencial.
3. *Examen final* sobre els continguts més pràctics de l'assignatura (Tema 4), amb alguna referència als continguts dels temes 1 i 2.
4. *Realització de diverses proves escrites; comentaris d'articles; ...*
5. *Participació a les classes*: assistència a les classes i les tutories, participació a les classes, aportació de material complementari i d'experiències, realització de treballs voluntaris, etc. (5%)

A l'hora de fer mitjanes la puntuació obtinguda a l'examen ha de ser com a mínim d'aprovat (= 5). A la convocatòria de setembre l'estudiant s'haurà de presentar per tots aquells elements d'avaluació que no hagi aprovat a la convocatòria de juny.

BIBLIOGRAFIA:

- Ainscow, M. (1995) *Necesidades especiales en el aula*. Madrid: Narcea.
- Bautista, R. (coord.). *Necesidades educativas especiales. Manual teórico práctico*. Archidona, Málaga: Aljibe, 1991.
- Fortes, M. C. i Ferrer, A. (coord.). *Bases psicológicas de la Educación Especial*. València: Promolibro, 1996.
- Giné C. (2000) *Evaluación psicopedagógica y necesidades educativas especiales*. Barcelona: Masson.
- Gisbert, J. *Educación Especial*. Madrid: Cincel, 1985
- Illan, Núria. *Didáctica y organización en la Educación Especial*. Archidona, Málaga: Aljibe, 1996.
- Mayor, J. *Manual de educación especial*. Madrid: Anaya, 1989.
- Puigdel·lívol, I. (coord.). *Necessitats Educatives Especials*. Vic: Eumo Editorial, 1993.
- Puyuelo, M. Rondal, J.A. (2000) *Evaluación del lenguaje*.
- Sanchez, A. *Necesidades Educativas e intervención psicopedagógica*. Barcelona: PPU, 1993.
- Stainback&Stainback (1992) *Curriculum considerations in inclusive classrooms*. Baltimore: Paul H. Brookes.

Articles

- Arnaiz, P. (1996) «Las escuelas son para todos». *Siglo Cero*. Núm. 27, p.25-34.
- Giné, C. (1999) «Educación y calidad de vida: el sentido de los centros de educación especial. *Aula*. Núm. 83-84, p. 6-9

Giné, C. (2000) «Discapacitat i educació a Catalunya: crònica d'una transformació. *Aloma*. Núm. 6, p.109-123

Revistes

Les principals revistes relacionades amb l'Educació especial presents a la Biblioteca de la UV són:

Fiapas

Integración (Revista sobre ceguera y def. visual)

Integración (revista sobre implantes cocleares)

Journal of Learning Disabilities

Revista de Logopedia, Foniatría y Audiología

Suports

Siglo Cero

Teaching Exceptional Children

The Journal of Special Education

Ciències Naturals i la seva Didàctica

PROFESSOR: Jordi MARTÍ i FEIXAS

Anual. 8 crèdits.

OBJECTIUS:

L'assignatura té dos objectius fonamentals: reflexionar sobre el significat de l'educació científica a Primària, i consolidar els coneixements científics i didàctics bàsics relacionats amb l'Àrea de Coneixement del Medi Natural. Es parteix dels coneixements i plantejaments introduïts a primer curs en l'assignatura de Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural.

PROGRAMA:

BLOC I. L'ensenyament-aprenentatge de les ciències a Primària

1. Què és la ciència? La imatge social de la ciència.
2. Finalitats de l'ensenyament de les ciències a l'Educació Primària.
3. Models d'ensenyament-aprenentatge de les ciències.
4. El treball experimental a Primària.
5. La importància del llenguatge a l'ensenyament de les ciències.
6. Elements de referència per al disseny d'unitats didàctiques sobre temes de ciències.

BLOC II. Tractament didàctic dels continguts de l'àrea de Coneixement del Medi Natural

7. El coneixement del medi natural des de la complexitat.
8. La Terra.
9. Els sistemes vius. Organismes vius i ecosistemes. Biodiversitat.
10. Matèria i materials. Residus i contaminació.
11. Obtenció i ús de l'energia.
12. Ciència i societat.

BLOC III. Ofertes educatives complementàries per a l'ensenyament de les ciències.

13. Sortides. Els equipaments d'Educació Ambiental.
14. Museus i altres ofertes.

METODOLOGIA:

La primera part del temari es treballarà a partir de la discussió en petits grups en base a la informació proporcionada pel professor i per la lectura obligatòria de diversos articles.

La resta de temes es treballaran des d'un vessant eminentment pràctic, incidint en els aspectes didàctics de cada tema. El tercer bloc es treballarà a partir d'una sortida de dos dies a una escola de natura que es concretarà a l'inici de curs.

AVALUACIÓ:

Per a l'avaluació final de l'assignatura caldrà realitzar les següents activitats:

1. Presentació d'un diari de classe amb les reflexions realitzades al llarg de l'assignatura (20%).
2. Exàmens: es farà un examen parcial eliminatori (a finals del 1r quadrimestre i un final al juny (60%).
3. Treball en grup en relació als projectes de l'Aula de Coneixement del Medi (20%).

Per aprovar l'assignatura cal superar satisfactòriament cadascun dels apartats. Es valorarà la participació a les activitats de classe i l'assistència a altres activitats proposades al llarg de l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA:

Llibres

- Albadalejo, C. i altres *La ciència a l'aula. Activitats d'aprenentatge en ciències naturals*. Barcelona: Barcanova, 1993.
- Aliberas, J. *Didàctica de les ciències. Perspectives actuals*. Vic: Eumo Editorial, 1989.
- Arcà, M.; Guidoni, P.; Mazzoli, P. *Enseñar ciencia. Reflexiones para una educación científica de base*. Barcelona: Paidós, 1990.
- Benlloch, M. *Por un aprendizaje constructivista de las ciencias*. Madrid: Visor, 1994.
- Biosfera*. Vol. 1 a 11. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1993-1998.
- Casas, M.; Tomàs, C. *Educación primaria. Orientaciones y recursos (6-12 años)*. Barcelona: CISS Praxis, 2001.
- Claxton, G. *Educar mentes curiosas. El reto de la ciencia en la escuela*. Madrid: Visor, 1994.
- Coneixement del Medi natural: Actualització científica*. Vic: Eumo Editorial, 1994.
- Coneixement del Medi natural: Propostes didàctiques*. Vic: Eumo Editorial, 1994.
- Driver, R. i altres *Ideas científicas en la infancia y la adolescencia*. Madrid: Morata, 1989.
- Driver, R. i altres *Dando sentido a la ciencia en secundaria*. Madrid: Visor, 1998.
- Duschl, R. *Renovar la enseñanza de las ciencias*. Barcelona: Narcea, 1997.
- Folch, R. *La vegetació dels Països Catalans*. Barcelona: Ketres, 1981.
- García, J.E. *Hacia una teoría alternativa de los contenidos escolares*. Sevilla: Diada, 1998.
- Geli, A.M.; Terradellas, M.R. *Reflexions sobre l'ensenyament de les ciències naturals*. Vic: Eumo Editorial, 1992.
- Giordan, A. *La enseñanza de las ciencias*. Madrid: Siglo XXI, 1993.
- Harlen, W. *Enseñanza y aprendizaje de las ciencias*. Madrid: Morata, 1998.
- Història Natural dels Països Catalans*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1986-1992.
- Lemke, J.L. *Aprender a hablar ciencia*. Barcelona: Paidós, 1997.
- Lovelock, J. *Las edades de Gaia. Una biografía de nuestro planeta vivo*. 1995.
- Morin, E. *La mente bien ordenada*. Barcelona: Seix Barral, 2000.
- Morin, E. *Els 7 coneixements bàsics per a l'educació del futur*. Barcelona: Centre Unesco de Catalunya, 2000.
- Perales, F.J.; Cañal, P. *Didáctica de las ciencias experimentales. Teoría y práctica de la enseñanza de las ciencias*. Alcoi: Marfil, 2000.
- Prat, A i altres (coord.) *Parlar i escriure per aprendre: ús de la llengua en situacions d'ensenyament-aprenentatge*. Barcelona: ICE-UAB, 1999.
- Prieto, T. i altres *La materia y los materiales*. Madrid: Síntesis Educación, 2000.
- Tilló, T. *Didáctica de les ciències naturals: Biologia*. Barcelona: Edicions de la UB, 1999.
- Weissmann, H. *Didáctica de las ciencias naturales*. Barcelona: Paidós, 1993.

Revistes d'interès en didàctica de les ciències

- Alambique
- Aula de innovació educativa
- Cuadernos de Pedagogía
- Enseñanza de las Ciencias
- Guix
- Investigación en la Escuela
- Perspectiva Escolar

Aproximació al Fenomen Artístic

PROFESSOR: Arnau VERNIS i LLAMBIAS

Quadrimestral. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS:

L'assignatura vol proporcionar als futurs mestres uns coneixements mínims dels valors culturals i humanístics del fet de la creació artística, tant en el decurs de la història com en el moment actual, tenint en compte que l'aprenentatge i la seva pràctica com a llenguatge en el marc educatiu és allò que ajudarà a un major desenvolupament en la formació humana.

CONTINGUTS:

1. L'expressió plàstica:
 - 1.1. La iconografia, document de totes les cultures.
 - 1.2. La representació: necessitat, realitat i condicionaments. Dibuix, pintura i escultura (línia, color, volum).
2. La pintura al llarg del temps. Influència de la pintura en la vida social.
3. El fet pictòric en les diferents etapes de la cultura i la civilització occidentals.
4. La pintura a partir del Romanticisme.
5. Introducció a la pintura moderna. De l'Impressionisme a la pintura d'avui, fent èmfasi en l'evolució:
 - 5.1. Ismes. Classificació. Conceptes: impressionisme, expressionisme, surrealisme, cubisme, abstracció, informalisme...
 - 5.2. Condicionaments en el desenvolupament del fet pictòric: la industrialització i la psicoanàlisi.
 - 5.3. El fet pictòric avui.
 - 5.4. La representació. Memòria i realitat. Elements d'estudi i de coneixement.
 - 5.5. La representació, element de comunicació.
 - 5.6. L'experimentació estètica. Llenguatge.
 - 5.7. El disseny industrial. Interrelació de les arts.
6. La pintura com a mitjà de comunicació:
 - 6.1. Capacitat d'introspecció. Permeabilitat de l'entorn.
 - 6.2. Coneixement i ús dels elements que configuren el llenguatge visual (en la plàstica).
 - 6.3. Les arts plàstiques: pràctica i contemplació. Intensitat i profunditat de vivències interiors.
 - 6.4. Capacitat de materialització. Contemplació: actitud activa i passiva. Fitxa de treball.
7. Tallers de pintura, dibuix i modelat.

AVALUACIÓ:

A partir de la mitjana de la nota obtinguda per cada un dels treballs realitzats en els tallers, més la nota d'un petit treball de recerca en grup a proposta del professor.

BIBLIOGRAFIA:

- Argan, G. C. *El arte moderno*. Madrid: Akal, 1991.
- Dondis, D.A. *La sintaxi de la imatge*. Barcelona: Gustavo Gili, 1990.
- Fabris, G. *Color (Proyecto y estética en las artes gráficas)*. Madrid: Don Bosco, 1979.
- Frederiksen, N. *Libros del Arlequín*. Barcelona: Ediciones del Serbal, 1986.
- Maltese, C. *Las técnicas artísticas*. Madrid: Cátedra, 1980.
- Munari, B. *Diseño y comunicación visual*. Barcelona: Gustavo Gili, 1990.

- Panofski, E. *Estudios sobre iconología*. Madrid: Alianza Editorial, 1989.
- Pedrola, A. *Materials-procediments i tècniques pictòriques*. Barcelona: Barcanova, 1990.
- Read, H. *Historia de la pintura moderna*. Barcelona: Ediciones del Serbal, 1984.
- Rudolf, A. *Arte y percepción visual*. Madrid: Alianza Editorial, 1989.
- Russ, S. *Tratado de serigrafía artística*. Barcelona: Blume, 1972.

Assignatures obligatòries de tercer curs

Pràctiques II

PROFESSORS TUTORS: Tots els professors de la Facultat d'Educació.

COORDINACIÓ DE PRÀCTIQUES: Provi DAUFÍ i MORESO

Anual. 15 crèdits.

Les pràctiques en el tercer any del currículum de la diplomatura de Mestre estan concebudes fonamentalment per a aprofundir les estratègies psicopedagògiques i didàctiques aplicables i adaptades a aquelles àrees i activitats vinculades a l'especialitat de mestre que cursa l'estudiant.

TEMPORALITZACIÓ:

Els estudiants assisteixen a un centre escolar durant un període intensiu, matí i tarda, els mesos de gener i febrer.

ACTIVITATS A REALITZAR:

L'estudiant ha de col·laborar amb el mestre-tutor en la conducció del grup-classe, en l'atenció individualitzada als estudiants i en l'elaboració de les estratègies curriculars de les diverses unitats didàctiques que es treballin. Ha de redactar un diari de pràctiques que serà la base de l'elaboració de la Memòria de Pràctiques. Aquesta Memòria consta de dues parts importants. La primera és l'elaboració d'una recerca teoricopràctica basada en l'especialitat que cursa l'estudiant i que ha estat decidida d'acord amb el mestre-tutor i amb un projecte de treball prèviament establert pel professor-tutor de la Facultat d'Educació.

La segona part és la valoració personal i global del conjunt de les pràctiques.

CICLE I ESCOLA ON FER LES PRÀCTIQUES:

Pràctiques a l'etapa de primària col·laborant amb el mestre-tutor i seguint totes les àrees del currículum d'aquesta etapa educativa.

Els centres escolars on es realitzen les Pràctiques formen part d'una xarxa d'escoles col·laboradores, fonamentalment d'Osona, però també de les comarques veïnes. En casos específics i personalitzats es poden fer les pràctiques en altres centres educatius no previstos.

AVALUACIÓ:

Per als estudiants, les pràctiques de tercer any comporten:

1. Assistència a l'escola durant el període intensiu establert.
2. Assistència a claustres, reunions de cicle i departaments d'escola, sempre i quan l'escola ho vulgui.
3. Assistència a les sessions de formació de pràctiques.
4. Entrevistes i intercanvi d'informació amb el professor-tutor.
5. Presentació de la memòria de pràctiques (i del diari de pràctiques si el professor-tutor el demana)

La nota final de l'avaluació de les pràctiques serà posada pel professor-tutor de la Facultat d'Educació a partir de:

Informe escrit del mestre-tutor.

Intercanvis d'informació i entrevistes amb el mestre-tutor.

Intercanvis d'informació i entrevistes amb el propi estudiant.

Avaluació de la Memòria de Pràctiques.

Sociologia de l'Educació

PROFESSORAT: Jaume CARBONELL i SEBARROJA
Isabel CARRILLO i FLORES

Quadrimestral. 6 crèdits

OBJECTIUS:

Les característiques de la nostra societat, plural i diversa; el desenvolupament i les diferències "nord-sud"; l'expressió de la democràcia i els conflictes de valor que genera la convivència, són alguns exemples de problemàtiques del món actual, de tensions que necessiten de l'estudi i la reflexió sobre les finalitats de l'educació en la nostra societat i sobre les polítiques educatives que es promouen. Adquirir algunes habilitats necessàries per a la pràctica reflexiva i prendre consciència que el coneixement i la comprensió crítica de la realitat són necessaris per poder pensar l'acció educativa; i recollir, estructurar i interpretar informació sobre fenòmens socials i educatius, així com estudiar les relacions entre societat i escola són objectius centrals de l'assignatura.

CONTINGUTS:

1. Els orígens i l'objecte de la sociologia.
2. Educació i societat: problemàtiques del món actual i marc prospectiu de l'educació.
3. Educació, drets humans, democràcia i desenvolupament.
4. Les funcions socials de l'escola i altres entorns educatius.
5. Polítiques, reformes educatives i moviments de renovació pedagògica.
6. Qui educa? La responsabilitat compartida de mestres, família i comunitat.
7. Una mirada a la realitat: l'anàlisi de la realitat global i local.
 - 7.1. La infància ahir i avui. Els drets de l'infant.
 - 7.2. Els joves i les seves problemàtiques (violència, drogadiccions...).
 - 7.3. Gènere i igualtat. La realitat de la coeducació.
 - 7.4. Diversitat: assimilació, multiculturalitat i interculturalisme.
 - 7.5. El fracàs escolar. Qui fracassa?
 - 7.6. Educació i treball: la difícil confluència de dos camins.

METODOLOGIA:

El desenvolupament dels continguts es farà a partir d'explicacions, debats, conferències, lectures, anàlisi de premsa, vídeos i altres activitats –individuals i de grup– que permetin la reflexió a nivell teòric i pràctic dels diferents temes.

AVALUACIÓ:

El sistema d'avaluació tindrà en compte:

- a) La participació i realització de les activitats individuals i de grup que es proposin en les diferents sessions.
- b) La lectura i reflexió escrita d'un llibre relacionat amb els continguts de l'assignatura.
- c) La realització d'una prova escrita sobre el contingut de l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA:

- Arias, M. *Adultos a la fuerza. La explotación laboral de la infancia*. Barcelona: Intermón, 1998.
AA.VV. *Els joves sense titulació*. Barcelona: Diputació de Barcelona, 1998.
AA.VV. *Moviments de renovació pedagògica 1981-1989*. Barcelona: Diputació de Barcelona, 1990.

- Bauman, Z. *Globalització. Les conseqüències humanes*. Barcelona: Pòrtic/UOC, 2001.
- AA.VV. "Identidades emergentes" *Cuadernos de Pedagogía*. Núm. 285, noviembre 1999.
- AA.VV. "Educar en el conflicto" *Cuadernos de Pedagogía*. Núm. 287, enero 2000.
- AA.VV. "Aprender de oriente" *Cuadernos de Pedagogía*. Núm. 303, junio 2001.
- AA.VV. "Iguales y diferentes" *Cuadernos de Pedagogía*. Núm. 311, marzo 2002.
- AA.VV. "La Ley de Calidad. La contrarreforma en marcha" *Cuadernos de Pedagogía*. Núm. 314, junio 2002.
- Bonal, X. *Sociología de la educación. Una aproximación crítica a las corrientes contemporáneas*. Barcelona: Paidós, 1998.
- Bonal, X. Las actitudes del profesorado ante la coeducación. Barcelona: Graó, 1997.
- Bouchet-Saulnier, F. *Diccionario práctico de derecho humanitario*. Barcelona: Península, 2001.
- Candel, F.; Cuenca, J.M. *Els altres catalans del s. XXI*. Barcelona: Planeta, 2001.
- Camps, V.; Giner, S. *Manual de civisme*. Barcelona: Ariel, 1998.
- Carbonell, J. *L'escola, entre la utopia i la realitat: 10 lliçons de sociologia de l'educació*. Vic: Eumo, 1994.
- Carbonell, J. *La aventura de innovar. El cambio en la escuela*. Madrid: Morata, 2001.
- Carbonell, J.; Torrents, R.; Tort, A.; Trilla, J. *Els grans autors i l'escola*. Vic: Eumo, 1987.
- Cardús, S. (coord.). *La mirada d'un sociòleg. Què és fa, què fa, què diu la sociologia*. Barcelona: Proa/UOC, 1999.
- Cardús, S. *El desconcert de l'educació*. Barcelona: La Campana, 2000.
- Chomsky, N. *La (Des)educación*. Barcelona: Crítica, 2001.
- Cortina, A. *La ética de la sociedad civil*. Madrid: Anaya, 1994.
- Delors, J. (coord.). *Educació: hi ha un tresor amagat a dins*. Barcelona: Centre Unesco de Catalunya, 1996.
- Dubet, F.; Martuccelli, D. *En la escuela. Sociología de la experiencia escolar*. Buenos Aires: Losada, 1998.
- Durkheim, E. *Educació i Sociologia*. Vic: Eumo, 1991.
- Esteve, J.M. *El árbol del bien y del mal*. Granada: Octaedro/Mágina, 1998.
- Fernández Enguita, M. (ed.). *Sociología de la educación*. Barcelona: Ariel, 1999.
- Fernández Enguita, M. *La escuela a exámen. Un análisis sociológico para educadores y otras personas interesadas*. Madrid: Pirámide, 1997.
- Giner, S. *Sociología*. Barcelona: Península, 1979.
- Giner, S. *La democràcia: carta oberta a un ciutadà*. Barcelona: Ariel, 1996.
- González, A.; Lomas, C. (coords.). *Mujer y educación. Educar para la igualdad, educar desde la diferencia*. Barcelona: Graó, 2002.
- Guerrero, A. *Manual de sociología de la educación*. Madrid: Síntesis, 1996.
- Guisán, E. *Más allá de la democracia*. Madrid: Tecnos, 2000.
- Illich, I. *La sociedad descolarizada*. Barcelona: Barral, 1974.
- Imbernón, F. (coord.). *La educación en el siglo XXI. Los retos del futuro inmediato*. Barcelona: Graó, 1997.
- Jares, X. *Educación y derechos humanos*. Madrid: Popular, 1999.
- Jelloun, T.B. *El racisme explicat a la meva filla*. Barcelona: Empúries, 1998.
- Klein, N. No logo. *El poder de las marcas*. Barcelona: Paidós, 2001.
- Korczak, J. *Com estimar l'infant*. Vic: Eumo, 1999.
- Morín, E. *Sociología*. Madrid: Tecnos, 1995.
- Morín, E.; Naïr, S. *Una política de civilització*. Barcelona: Proa/UOC, 1998.
- López, I.; Alcalde, A.R. (coords.). *Relaciones de género y desarrollo. Hacia la equidad de la cooperación*. Madrid: Ediciones de La Catarata, 1999.
- Pajares, M. *La inmigración en España*. Barcelona: Icària, 1998.
- Pérez de Armiño, K. (dir.). *Diccionario de acción humanitaria y cooperación al desarrollo*. Barcelona: Icària, 2000.
- Pérez de Cuellar, J. (coord.). *Nuestra diversidad creativa*. Madrid: Unesco/Fundación Santamaría SM, 1997.

- Pérez Gómez, A. *La cultura escolar en la sociedad neoliberal*. Madrid: Morata, 1998.
- Piussi, A.M.; Bianchi, L. (ed.). *Saber que se sabe*. Barcelona: Icària, 1996.
- Postman, N. *La desaparició de la infantesa*. Vic: Eumo, 1990.
- Rotger, J.M. (coord.). *Sociologia de l'educació*. Vic/Barcelona: Eumo, UAB, UB, 1990.
- Sáez, F. *El crepuscle de la democràcia*. Barcelona: Edicions 62, 1999.
- Salamanca, A. *Otro mundo es posible y necesario. Alternativas frente a la globalización neoliberal y para una mundialización democrática*. Barcelona: Mediterrània, 2001.
- Sánchez de Horcajo, J.J.; Uña, O. (coord.). *La sociología. Textos fundamentales*. Madrid: Libertarias / Profundi, 1996.
- Sastre, G.; Moreno, M. *Resolución de conflictos y aprendizaje emocional*. Barcelona: Gedisa, 2002.
- Sau, V. *Diccionario ideológico feminista*. Barcelona: Icària, 1990.
- Sau, V. *Reflexiones feministas para principios de siglo*. Madrid: Horas y Horas, 2000.
- Savater, F. *El valor de educar*. Barcelona: Ariel, 1997.
- Senillosa, I. *El dret a ser nen*. Barcelona: Intermón, 1999.
- Terricabres, J.M. *I a tu, què t'importa? Els valors. La tria personal i l'interès col·lectiu*. Barcelona: La Campana, 2002.
- Tort, A. *Opinions públiques sobre l'educació*. Barcelona: CEAC, 1997.
- Touraine, A. *¿Podremos vivir juntos? Iguales y diferentes*. Madrid: PPC, 1997.
- Trilla, J. *Ensayos sobre la escuela*. Barcelona: Laertes.

Didàctica de les Matemàtiques a l'Educació Primària

PROFESSOR: Pau CASAÑAS i XURIACH

Anual. 9 crèdits.

INTRODUCCIÓ:

Aquesta assignatura s'adreça específicament als estudiants de Mestre d'Educació Primària per tal de complementar la seva formació en l'àrea de Matemàtiques, que comença a primer curs amb l'assignatura Matemàtiques i la seva Didàctica, comuna per a totes les especialitats. Per una banda representa l'ampliació i aprofundiment d'aspectes que ja van tractar-se a primer, vistos ara des de la perspectiva de l'etapa d'Educació Primària; per l'altra introdueix aspectes nous relatius a l'atenció a la diversitat, com són la programació comprensiva, l'aprenentatge cooperatiu i l'atenció a les dificultats d'aprenentatge.

OBJECTIUS:

- 1.- Aprofundir en el coneixement de les principals teories sobre l'ensenyament - aprenentatge de la Matemàtica, en el significat actual de l'educació matemàtica i en alguna línia d'innovació en aquest sentit.
- 2.- Aprofundir en el coneixement sobre el disseny i estructura del currículum de Matemàtiques d'Educació Primària, sobre els continguts bàsics que l'integren i la seva didàctica i sobre l'anàlisi de documents curriculars diversos relatius a l'àrea de Matemàtiques.
- 3.- Aconseguir que l'estudiant conegui i sàpiga aplicar els principis bàsics de la programació comprensiva i de l'organització dels aprenentatges segons una estructura cooperativa.
- 4.- Dotar l'estudiant dels coneixements sobre les principals dificultats en l'aprenentatge de les Matemàtiques i la manera d'ajudar a superar-les.
- 5.- Formar l'estudiant en l'organització de la diversitat d'activitats complementàries per a l'aprenentatge de les Matemàtiques.

CONTINGUTS:

- 1.- Principals teories sobre l'ensenyament aprenentatge de la Matemàtica.
- 2.- Ampliació de la didàctica de les diverses branques del coneixement matemàtic.
- 3.- Documents curriculars i programació comprensiva a l'àrea de Matemàtiques.
- 4.- Anàlisi de llibres de text de Matemàtiques i altres materials curriculars publicats.
- 5.- Organització de l'aprenentatge de la Matemàtica segons una estructura cooperativa de l'aprenentatge.
- 6.- Dificultats d'aprenentatge en Matemàtiques.

METODOLOGIA:

La matèria s'agrupa en diversos blocs temàtics que es contemplaran seqüencialment al llarg del curs. Cada bloc es treballarà en tres fases: aprofundiment teòric de la matèria, anàlisi dels procediments, conceptes i actituds que cal treballar a l'escola i dels objectius a aconseguir i orientacions didàctiques en aquest sentit, per als futurs mestres.

Es combinaran les exposicions del professor amb la preparació d'activitats d'aula per part dels alumnes, la posada en comú de recerques i programacions elaborades individualment o en peti grups i altres activitats pràctiques que el professor pugui organitzar.

AVALUACIÓ:

1. Es faran dues proves parcials que serviran per alliberar matèria i per configurar la nota final.

2. Es farà un treball que comptarà per a la qualificació final. Aquest treball serà majoritàriament realitzat a la classe i en horari de classe.
3. La participació en alguna activitat didàctica que pugui sorgir durant el curs també comptarà per a l'avaluació de l'assignatura.
4. L'assistència a classe també comptarà per a l'avaluació final.

BIBLIOGRAFIA:

Llibres:

- Alsina, C. i altres. (1995): *Ensenyar matemàtiques*. Barcelona: Graó.
- Autors diversos. (2000): *Actes I Jornades de Didàctica de les Matemàtiques de la Universitat de Vic*. Vic: Facultat d'Educació.
- Barberà, E. i Gómez-Granell, C. (1996): "Las estrategias de enseñanza y evaluación en Matemáticas". Dins Monereo, C. i Solé, I. (Coord.): *El asesoramiento psicopedagógico: una perspectiva profesional y constructivista*. Madrid: Alianza, pp. 321-342.
- Baroody, A.J. (1988): *El pensamiento matemático de los niños*. Madrid: Aprendizaje Visor.
- Bermejo, V. (1990): *El niño y la aritmética*. Barcelona: Paidós.
- Besalú, X. (1999): "Educar a partir de l'altre. Un currículum comú i per a tots". *Suports* vol. 3, núm. 2, pp. 149-156.
- Bolt, B. (1988): *Actividades matemáticas*. Barcelona: Labor.
- Canals, M.A. (1986): *El càlcul mental i la calculadora*. Vic: Eumo.
- Castelnuovo, E. (1981): *La geometria*. Barcelona: Ketres.
- Castro, E. i Rico, L. (1987): *Números y operaciones. Fundamentos para una aritmética escolar*. Madrid: Síntesis.
- Codina, R., Enfedaque, J.; Mumburú, P. i Segarra, Ll. (1988): *Fer matemàtiques*. Barcelona: Publicacions de la Universitat de Barcelona; Barcelona: Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona; Vic: Eumo, 1992.
- Corbalán, F. (1995): *La matemàtica aplicada a la vida cotidiana*. Barcelona: Graó.
- Defior Citoler, S. (1996): *La dificultades de aprendizaje: un enfoque cognitivo. Lectura, escritura, matemáticas*. Archidona (Málaga): Aljibe.
- Fisher, R. i Vince, A. (1990): *Investigando las matemáticas*. Madrid: Akal.
- Freinet, C. i Beaugrand, M. (1977): *L'ensenyament del càlcul*. Barcelona: Laia.
- Generalitat de Catalunya. Departament d'Ensenyament. (1990): *Currículum. Educació Primària*. Barcelona: Servei de Difusió i Edicions.
- Generalitat de Catalunya. Departament d'Ensenyament. (1994): *Currículum. L'avaluació a l'Educació Primària. Orientacions per al despegament del currículum. Educació Infantil i Primària*. Barcelona: Nou sistema educatiu.
- Generalitat de Catalunya. Departament d'Ensenyament. (1995): *Modificacions i adaptacions del currículum. Orientacions per al despegament del currículum. Educació Infantil i Primària*. Barcelona: Nou sistema educatiu.
- Giménez, J. i Gironde, L. (1990): *El càlcul a l'escola*. Barcelona: Graó.
- Jorba, J. i Casellas, E. (Eds.) (1996): *Estratègies i tècniques per a la gestió social a l'aula. Volum I: la regulació i l'autoregulació dels aprenentatges*. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona. Institut de Ciències de l'Educació.
- Kamii, C. (1982): *El niño reinventa la aritmética I*. Madrid: Aprendizaje Visor.
- Kamii, C. (1992): *Reinventando la aritmética II*. Madrid: Aprendizaje Visor.
- Kamii, C. (1995): *Reinventando la aritmética III*. Madrid: Aprendizaje Visor.
- Nicasio, J. (1995): *Manual de dificultades de aprendizaje. Lenguaje, Lecto-escritura y Matemáticas*. Madrid: Narcea.

- Pujolàs, P. (2001): *Atención a la diversidad y aprendizaje cooperativo en la educación obligatoria*. Archidona (Málaga): Aljibe.
- Ruiz, R. (1989): *Adequacions curriculars individualitzades (ACI) per als alumnes amb necessitats educatives especials*. *Documents d'Educació Especial*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Dep. d'Ensenyament.
- Ruiz, R. (1997): "Les adaptacions curriculars individualitzades a l'escola inclusiva com a elements d'un sistema. Consideracions sobre la seva extrapolació al nostre sistema educatiu". *Suports*. Vol. 1, núm. 1, pp. 45-53.
- Ruiz, R. (1999): "Algunes reflexions i propostes sobre aspectes conceptuals i pràctics de les Adequacions Curriculars. Disseny de Bases Curriculars Comunes per a tot l'alumnat i adequació personalitzada del currículum". *Suports*. Vol. 3, núm. 2, pp. 121-148.
- Rivière, A. (1990): "Problemas y dificultades en el aprendizaje de las Matemáticas: una perspectiva cognitiva". Dins Marchesi, A., Coll, C. i Palacios, J. (Comp.): *Desarrollo psicológico y educación. III*. Madrid: Alianza. pp. 155-182.

Revistes :

- Biaix*, revista de la Federació d'Entitats per a l'Ensenyament de les Matemàtiques a Catalunya, 1992-
"Didàctica de les Matemàtiques i les Ciències", *Educar*: Revista del Departament de Pedagogia i Didàctica.
Volum 17, 1990.
- L'Escaire*: revista de didàctica de les Matemàtiques. Barcelona: Departament de Matemàtiques i Estadística de l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de la Universitat Politècnica de Barcelona, 1979.
- Suma*: revista sobre la ensenyanza y aprendizaje de las matemáticas. Granada: Federación Española de Sociedades de Profesores de Matemáticas, 1988-
- Uno*: revista de didáctica de las matemáticas. Barcelona: Graó Educación, 1994-

Ciències Socials i la seva Didàctica

PROFESSOR: Jacint TORRENTS i BUXÓ

Anual. 8 crèdits.

OBJECTIUS:

Reflexionar sobre el significat de l'educació social a l'etapa de Educació Primària.

Donar les bases per entendre, treballar i aplicar els continguts que apareixen en l'Àrea de Coneixement del Medi. El medi social i cultural del disseny curricular base, consolidant els coneixements científics i didàctics bàsics relacionats amb aquesta àrea.

Es parteix dels coneixements i plantejaments introduïts a primer curs en l'assignatura de Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural.

PROGRAMA:

BLOC I. L'ensenyament-aprenentatge de les ciències socials a Primària.

1. Coneixement científic i didàctica de les ciències socials.
2. Finalitats de l'ensenyament de les ciències socials.
3. Models d'ensenyament-aprenentatge de les ciències socials.
4. Principals nusos integradors de les ciències socials.
5. Obtenció, processament i expressió de la informació.
6. El treball de valors, actituds, hàbits i normes en ciències socials.

BLOC II. Tractament didàctic dels continguts de l'àrea de Coneixement del Medi Social i Cultural.

7. El coneixement del medi social i cultural des de la complexitat.
8. La pròpia identitat: situació en l'espai i el temps.
9. El medi físic i els sistemes humans.
10. El medi social, econòmic i polític.
11. El medi cultural i històric.
12. El tractament dels eixos transversals en ciències socials.

BLOC III. Ofertes educatives complementàries per a l'ensenyament de les ciències socials.

13. Sortides. Equipaments per al coneixement del medi social i cultural.
14. Museus i altres ofertes.

METODOLOGIA:

El bloc I es treballarà a partir de la discussió en petits grups en base a la informació proporcionada pel professor i per la lectura obligatòria de diversos textos.

El bloc II es treballarà fonamentant els continguts des d'un vessant pràctic i incidint en els aspectes didàctics de cada tema.

El bloc III es treballarà a partir de visites a museus i exposicions, i d'una sortida de dos dies que es concretarà a principis de curs.

AVALUACIÓ:

Per a l'avaluació final de l'assignatura caldrà realitzar les següents activitats:

1. Presentació d'un dossier individual amb el resultat de la discussió dels textos (20 %)
2. Exàmens: es farà un examen eliminatori (a finals del 1r quadrimestre) i un examen final (a finals dels 2n quadrimestre) (60 %)

3. Treball en grup en relació als projectes de l'Aula de Coneixement del Medi (20 %)

Per aprovar l'assignatura cal superar satisfactòriament cadascun dels apartats. Es valorarà la participació a les activitats de classe i l'assistència a altres activitats proposades al llarg de l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA:

- Actes I Simposi sobre l'ensenyament de les ciències socials*. Vic: Eumo Editorial, 1988.
- Actes II Simposi sobre l'ensenyament de les ciències socials*. Vic: Eumo Editorial, 1991.
- Bale, J. *Didáctica de la geografía en la escuela primaria*. Madrid: MEC / Morata, 1989
- Benejam, P. i Pagès, J. (coord.) *Enseñar y aprender ciencias sociales, geografía e historia en la educación secundaria*. Barcelona: ICE (UB)/Horsori, 1997.
- Biosca, G. i Clavijo, C. *Cambio y diversidad en el mundo contemporáneo*. Barcelona: Graó, 1993.
- Calaf, R. *L'ensenyament de la geografia a l'escola*. Barcelona: Barcanova, 1990.
- Calaf, R. *Didáctica de las ciencias sociales: didáctica de la historia*. Barcelona: Oikos-Tau, 1994.
- Cano, M.I. i Lledó, A. *Espacio, comunicación y aprendizaje*. Sevilla: Diada Editores, 1990.
- Carmen (del), Ll.M. *Investigació del medi i aprenentatge*. Barcelona: Graó, 1988.
- Carretero, M.; Pozo, J.I.; Asensio, M. (comp.) *La enseñanza de las ciencias sociales*. Madrid: Visor, 1989.
- Comes, P. *Coneixement intuïtiu i noves tècniques demogràfiques*. Barcelona: Barcanova, 1990.
- Currículum: Educació primària*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament d'Ensenyament, 1992.
- Didáctica de las ciencias sociales*. Barcelona: Paidós Ibérica, 1994.
- Enseñar geografía: De la teoría a la práctica*. Madrid: Sintaxis, 1996.
- Graves, N. *La enseñanza de la geografía*. Madrid: Aprendizaje Visor, 1985.
- Hernández, F.X. *Ensenyar història de Catalunya*. Barcelona: Graó.
- L'alimentació mediterrània*. Barcelona: Proa, 1996.
- Ossanna, E.O.; Bargellini, E.M.; Laurino, E.S. *El material didáctico en la enseñanza de la historia*. Buenos Aires: El Ateneo, 1987.
- Peters, A. *La nueva cartografía*. Barcelona: Vicens Vives, 1992.
- Pluckrose, H. *Enseñanza y aprendizaje de la historia*. Madrid: MEC / Morata, 1993.
- Pozo, I. *El niño y la historia*. Madrid: MEC, 1985.
- Sánchez, T. *Propuestas de secuencia. Conocimiento del medio*. Madrid: Escuela Española / MEC, 1992
- Tann, C.S. *Diseño y desarrollo de unidades didácticas en la escuela primaria*. Madrid: MEC / Morata, 1990.
- Trepat, C.A. *Procedimientos en historia*. Barcelona: Graó, 1998.
- Trepat, C.A.; Coma, P. *El tiempo y el espacio de la didáctica de las ciencias sociales*. Barcelona: Graó, 1996.
- Zabala, A. (coord.) *Com treballar els continguts procedimentals a l'aula*. Barcelona: Graó, 1996.
- L'estadística en el vostre món*. 4t volum, Barcelona: ICE de la UAB, 1996.
- 17 jocs d'estratègia i simulació*. Barcelona: Guix (Instruments n.9), 1992.
- X Simposium de Didáctica de las Ciencias Sociales. Un currículum de ciencias sociales para el siglo XXI: qué contenidos y para qué*. Logroño: Díada Editora, 1999.

Revistes

S'utilitzaran diversos articles a concretar durant el curs de les revistes:

Acción educativa, Aula de Innovación Educativa, Boletín de didáctica de las ciencias sociales, Cuadernos de Pedagogía, Documents d'anàlisi geogràfica, Educación y biblioteca, Escola catalana, Guix, Iber, Infancia y Aprendizaje, L'Avenç, Perspectiva escolar.

Transversalitat i Currículum

PROFESSOR: Jordi MARTÍ i FEIXAS

Quadrimestral. 4,5 crèdits

INTRODUCCIÓ

L'actual sistema educatiu contempla el tractament dels temes transversals al currículum durant l'escolaritat obligatòria. Aquest fet ha generat una sèrie de problemàtiques relacionades amb el disseny curricular que encara no estan resoltes i que requereixen elements per a la reflexió i l'acció.

OBJECTIUS:

L'assignatura Transversalitat i Currículum té per objectius fonamentals:

- Reflexionar sobre la importància educativa i la problemàtica curricular associada a la integració de la transversalitat.
- Conèixer la diversitat i l'evolució conceptual dels principals temes transversals.
- Aportar coneixements teòrics i pràctics que facilitin la introducció de la transversalitat als centres escolars i a les aules.

CONTINGUTS:

1. Caracterització curricular de la transversalitat
 - 1.1 Origen i importància educativa dels temes transversals.
 - 1.2 Caracterització dels principals temes transversals.
 - 1.3 Possibilitats i obstacles en la integració dels temes transversals.
2. Models d'integració curricular de la transversalitat
 - 2.1. Models deductius i inductius.
 - 2.2. Transversalitat, organització i vida del centre.
 - 2.3. La presència de la transversalitat als llibres de text.
 - 2.4. Disseny d'unitats didàctiques que incorporin la transversalitat.
3. Estratègies metodològiques associades als temes transversals
 - 3.1 Principis metodològics bàsics de la transversalitat.
 - 3.2 Estratègies metodològiques.
4. Anàlisi de materials i projectes relacionats amb la transversalitat

METODOLOGIA

El plantejament metodològic de l'assignatura es basa en la reflexió i el contrast d'informació i d'opinions entre els assistents en relació als diversos continguts introduïts. Per això s'elaborarà un diari de classe per part dels alumnes, es comentaran articles relacionats amb els diferents apartats del temari, es proposaran activitats pràctiques a realitzar individualment o en grup i s'analitzaran projectes curriculars que integrin la transversalitat.

AVALUACIÓ

Per a l'avaluació final de l'assignatura es tindran en compte els següents aspectes:

- presentació del diari de classe amb les reflexions realitzades al llarg de l'assignatura (20 %).
- realització de diverses activitats pràctiques d'aplicació dels continguts (20%).
- realització d'una prova escrita al finalitzar l'assignatura (60%).

Per aprovar l'assignatura cal superar satisfactòriament cadascun dels anteriors apartats. Es valorarà la participació a les activitats de classe i l'assistència a altres activitats proposades al llarg de l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA

- Barandica, E.; Essomba, M.A. *Construir la escuela intercultural. Reflexiones y propuestas para trabajar la diversidad étnica y cultural*. Barcelona: Graó, 1999.
- Caride, J.A.; Meira, P.A. *Educación ambiental y desarrollo humano*. Barcelona: Ariel, 2001.
- Diversos autors. *Temas transversales y desarrollo curricular*. Madrid: MEC, 1993.
- Giordan, A. *La educación ambiental. Guía práctica*. Sevilla: Díada, 1995.
- Hicks, D. *Educación para la paz: cuestiones, principios y práctica de aula*. Madrid: Morata-MEC, 1993.
- Jares, X.R. *Educación para la paz, su teoría y su práctica*. Madrid: Popular, 1999.
- Lucini, F.G. *Temas transversales y educación en valores*. Madrid: Anaya, 1994.
- Lucini, F.G. *Temas transversales y áreas curriculares*. Madrid: Anaya, 1994.
- Novo, M. *La educación ambiental. Bases éticas, conceptuales y metodológicas*. Madrid: Universitas, 1998.
- Reyzábal, M.V. *Los ejes transversales. Aprendizajes para la vida*. Madrid: Escuela Española, 1995.
- Palos, J. (coord.) *Estrategias para el desarrollo de los temas transversales del curriculum*. Barcelona: ICE-UB/Horsori, 2000.
- Pardo, A. *La educación ambiental como proyecto*. Barcelona: ICE-UB/Horsori, 1995.
- Puig, J.M. *La educación moral en la enseñanza obligatoria*. Barcelona: ICE-UB/Horsori, 1995.
- Pujol, R.M. *Educación y consumo. La formación del consumidor en la escuela*. Barcelona: ICE-UB/Horsori, 1996.
- Yus, R. *Temas transversales: hacia una nueva escuela*. Barcelona: Graó, 1996.
- Yus, R. *Hacia una educación global desde la transversalidad*. Madrid: Anaya, 1997.

Per a cadascun dels temes a tractar es passarà una síntesi bibliogràfica bàsica i una selecció d'articles. També es recomana la consulta periòdica de les revistes disponibles a la biblioteca.

Educació Física i la seva Didàctica

PROFESSOR: Gil PLA i CAMPÀS

Quadrimestral. 4,5 crèdits

OBJECTIUS:

El desenvolupament d'aquesta assignatura pretén, en primer lloc, introduir els estudiants en el concepte d'Educació Física com a part de l'educació que utilitza, de forma sistemàtica les activitats físiques i la influència dels agents naturals com a mitjans específics que comprometen la totalitat de l'individu en la seva educació. En segon lloc, pretén aprofundir en els continguts de l'Educació Física en l'educació Primària. Finalment, també pretén desenvolupar els aspectes psicopedagògics i didàctics de l'Educació Física, així com capacitar els mestres per impartir aquesta àrea en l'educació Primària.

PROGRAMA:

1. Introducció
 - 1.1. Concepte d'Educació Física
 - 1.2. L'Educació Física a l'escola Primària
2. Introducció a la didàctica de l'Educació Física
 - 2.1. Concepte de didàctica de l'Educació Física
 - 2.2. Origen i continguts
 - 2.3. L'avaluació
3. La sessió d'Educació Física
 - 3.1. Decisions referents a l'activitat
 - 3.2. Les parts de la sessió
 - 3.3. Els estils d'ensenyament
 - 3.3.1. Estils de reproducció
 - 3.3.2. Estils de producció
4. L'Educació Física de Base
5. Els continguts de l'Educació Física al currículum de Primària
 - 5.1. Esquema corporal
 - 5.1.1. Lateralitat
 - 5.1.2. Actitud i control tònic
 - 5.1.3. Respiració
 - 5.1.4. Organització de l'espai i el temps
 - 5.2. Execució d'habilitats coordinatives
 - 5.3. Expressió corporal i dramatització
 - 5.4. El joc
 - 5.4.1. Teories sobre el joc
 - 5.4.2. Joc i educació

METODOLOGIA:

Les sessions combinaran el treball teòric de l'Educació Física i els seus aspectes pràctics. És imprescindible la participació activa dels estudiants per obtenir una bona assimilació de tot allò que comporta l'educació per mitjà de l'Educació Física.

AVALUACIÓ:

La nota final de l'assignatura sortirà dels següents aspectes:

- Elaboració, per escrit, d'una sessió d'Educació Física on es treballin aspectes propis de l'Educació Física a Primària: 20% de la nota final.
- Presentació d'un joc de forma pràctica: 20% de la nota final.
- Un examen teòric basat en els conceptes introduïts en l'assignatura: 50% de la nota final.
- Buscar un article de caràcter científic sobre qualsevol tema de l'assignatura (caldrà presentar-ne la fotocòpia i la referència) i elaboració d'un petit treball o resposta d'una sèrie de preguntes a partir d'ell: 10% de la nota final.

Per aprovar l'assignatura serà imprescindible assolir el 50% d'assistència i participació activa de l'alumne en totes les classes pràctiques. En cas que, per motius justificats, l'alumne no pugui assistir a les classes, es pactarà amb l'alumne un sistema de valoració alternatiu per compensar la no assistència.

OBSERVACIONS:

Per a la participació activa durant les classes és obligatori portar calçat i roba esportiva.

BIBLIOGRAFIA:

- Blázquez, D. (1995). *La iniciación deportiva y el deporte escolar*. Barcelona: Inde.
- Blázquez, D. (2002). *La Educación Física*. Barcelona: Inde.
- Castejón, F. J. (coordinador) (1997). *Manual del maestro de Educación Física*. Madrid: Pila Teleña.
- Castañer, M. y Camerino, O. (1991). *La educación física en la enseñanza primaria*. Barcelona: Inde.
- Contreras, O. (1998). *Didáctica de la educación física. Un enfoque constructivista*. Barcelona: Inde.
- Fonseca, V.da (1996). *Estudio y genesis de la psicomotricidad*. Barcelona: Inde.
- García, A. i al. (1998). *Los juegos en la Educación Física de los 6 a los 12 años*. Barcelona: Inde.
- Generalitat de Catalunya, Departament d'Ensenyament (1992). *Currículum. Educació Primària*. Servei de Difusió i Edicions.
- Le Boulch, J. (1981). *La educación para el movimiento*. Barcelona: Paidós.
- Le Boulch, J. (1997). *El movimiento en el desarrollo de la persona*. Barcelona: Paidotribo.
- Maudire, P. (1990). *Los exilios de la infancia*. Barcelona: Paidotribo.
- Mosston, M.; Asworth, S. (1993). *La enseñanza de la educación física. La reforma de los estilos de enseñanza*. Barcelona: Hispano Europea.
- Pastor Pradillo, J.L. (1994). *Psicomotricidad escolar*. Alcalá de Henares: Publicaciones de la Universidad de Alcalá de Henares.
- Pieron, M. (1988). *Didáctica de las actividades físicas y deportivas*. Madrid: Gymnos.
- Ruiz, L.M. (1994). *Desarrollo motro y actividades físicas*. Madrid: Gymnos.
- Sánchez Bañuelos, F. (1992). *Bases para una didáctica de la educación física y el deporte*. Madrid: Gymnos.
- Vázquez, B. (1989). *La educación física en la educación básica*. Madrid: Gymnos.
- V.V.A.A. (1993). *La educación física en primaria reforma (Vol I i II)*. Barcelona: Paidotribo.

Idioma Estranger i la seva Didàctica (Anglès)

PROFESSORES: Núria MEDINA i CASANOVAS
Anna VALLBONA i GONZALEZ

Quadrimestral. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS:

Conèixer els objectius i continguts curriculars de Primària pel que fa a l'àrea de llengües estrangeres.

Proveir de recursos didàctics per a l'ensenyament de l'anglès a Primària.

Pràctica d'unitats didàctiques.

Aprofundir en els coneixements gramaticals.

Practicar les quatre habilitats: escoltar, parlar, llegir i escriure.

CONTINGUTS:

1. Didactics:

1.1. Ice-breaking activities. How to increase the pupils' motivation.

1.2. Listening activities. Songs, nursery rhymes and other types of listening texts.

1.3. Speaking activities. Ways to help children speak.

1.4. Reading activities. Fairy tales and easy readers.

1.5. Writing activities. Ways to help children write.

2. Language:

2.1. Grammar: Articles

Singular/Plural

Count/Mass Nouns

Adjectives

Adverbs

Prepositions: Place, Time, Position

Present Simple

Present Continuous

Past Simple

Past Continuous

Future

2.2. Practical activities to develop the four skills.

AVALUACIÓ:

L'avaluació constarà de dues parts: una prova parcial de llengua i un treball de didàctica amb exposició oral a classe. Cal superar les dues proves per aprovar el curs.

BIBLIOGRAFIA:

Cambridge Word Selector anglès-català, CUP, 1995.

Diccionari anglès-català, català-anglès. Fundació Enciclopèdia Catalana 1989.

Gonzalez, M. & Celaya, M.L. *New Teachers in a New Education System. A Guidebook for the Reforma*. PPU S.A., 1992

Longman Language Activator. The World's First Production Dictionary, Longman 1993.

Naylor, Helen; Murphy, Raymond. *Essential Grammar in Use*. Cambridge University Press, 1996.

Phillips, S. *Young Learners*. Oxford English, 1994.

Swan, M. *Practical English Usage*. Oxford 1995.

Revistes: P.E.T., Apac of News.

Diccionaris:

Oxford Wordpower Dictionary. Oxford: Oxford University Press, 1993.

Diccionari Català/Anglès-Anglès/Català. Barcelona: Gran Enciclopèdia Catalana, 1983.

Word Selector anglès-català. Cambridge U.P., 1995.

Language Activator. Longman, 1993.

Revistes:

Practical English Teaching.

It's magazine.

Apac of News.

Speak Up.

Idioma Estranger i la seva Didàctica (Francès)

PROFESSOR: Josep GALLART i BAU.

Quadrimestral. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS:

Actualitzar i ampliar coneixements de la llengua francesa oral adquirits en l'ensenyament primari i secundari. Conèixer els recursos a l'abast del mestre per a l'ensenyament i per a l'autoformació.

PROGRAMA:

1. Ensenyament del Francès al CEP

- La situació del francès a Catalunya.
- La llengua francesa a l'ensenyament primari. Instruccions oficials.
- Unitats de programació.
- Mètodes audiovisuals.
- Llibres, lectures graduades, CD Rom Sinera, programari i recursos didàctics complementaris.
- Programa Comènius: els intercanvis escolars.

2. Formació permanent i autoformació

- Aprendre i ensenyar amb la televisió en francès: TV5.
- Aprendre amb la radio en francès.
- Internet.
- Diccionaris de llengua francesa.
- Bibliografia en llengua francesa per a l'autoformació.
- Revistes per a l'ensenyament del francès.
- Exàmens i diplomes de francès.
- Estadades a França: lectorats.
- Llibreries especialitzades en FLE.

3. Organismes al servei de l'ensenyament del FLE a Catalunya.

- Centres de Recursos Pedagògics de la Generalitat.
- Centre de Recursos de Llengües Estrangeres de la Generalitat.
- El Servei de Documentació Europea de la Universitat de Vic.
- L'Associació de Professors de Francès de Catalunya.
- Serveis i organismes francesos a Catalunya.

4. Cultura francesa i el català a França

- La francofonia. La llengua francesa al món.
- La Catalunya Nord.
- Sistema educatiu francès.

AVALUACIÓ CONTINUADA DEL CURS:

Presentar oralment una unitat de programació de FLE per a infants d'educació infantil o primària (30% de la nota final). Presentar oralment un recurs per a l'autoformació a l'abast del mestre que es pot triar entre els temes del curs. A més a més cal presentar una síntesi en català o en francès (d'un o dos fulls) de la presentació oral del recurs per a l'autoformació. Aquesta síntesi ha de servir als altres companys de curs de recordatori de les informacions essencials i de material d'autoformació (50%). Assistència, participació i realització d'activitats de llengua francesa oral i escrites del curs (20% de la nota final).

AVALUACIÓ FINAL DEL CURS:

Els alumnes que no assisteixin regularment a les classes passaran un examen final el darrer dia lectiu hàbil d'aquesta assignatura.

BIBLIOGRAFIA:

Dossier de l'assignatura que es lliurarà el primer dia de classes.

Un diccionari bilingüe català-francès francès-català de referència.

Un diccionari monolingüe francès de referència.

Grégoire, M.; Thievenaz, O.; *Grammaire progressive du Français. Niveau intermédiaire*. Paris: CLE International, 1995.

